

EL DEMÓCRATA

ÓRGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Número suelto, 10 cénts.

Saldrá los domingos

Trimestre, 1'25 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores.

Redacción
Calle de Corró, 96

Administración
Calle de Clavé - Imprenta

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

Festa inaugural de l'Orfeó

Ja ha debutat l'Orfeó Granolleri de L'Unió Lliberal, i ha debutat cantant; cantant com s'ha de cantar; això és, que les notes vibrants, hermoses i sentides, tal com les escriuen els mestres de la música, arribin al cor del que les escolti, que li entrin ben endintre i que li fassin fruir les emocions que en si porten, i que hi han posat, amb la seva inspiració, els que les han dictades. Festa d'amor, de llum i d'alegria, festa esperançadora fou la celebrada'l dia primer de l'any en la grandiosa sala d'espectacles de l'Unió. Festa d'amor, que amor inspira la música, escoltada amb fervent devoció; festa de llum, que raigs de llum resplendent eren els destells dels ulls d'aquelles orfeonistes, boniques totes, i que amb la blancor de l'airosa mantellina, ressaltava més i més la seva hermosura; festa d'alegria, en la qual nens i nenes, enjogassats sempre, anaven a complir una missió cultural, impropia dels seus pocs anys, amb aquell esclat de joia que'ls sobreixia arreu, quan, mirant al públic amb ulls encuriosits, volien donar-se compte de la seva enlairada missió en aquells moments de solemnia espectació. I els orfeonistes tots, joves alguns, ja no tant joves altres, servint de marc sever a aquell quadro hermosíssim que's destacava en el fons de l'escenari, ns deien que són, a no dubtar, una de les més belles esperances per al pervindre de Granollers.

La sala, a curull, presentava un cop de vista corprendor. En ella hi eren representades totes les classes de la societat de nostra vila, afanyoses de donar-se compte del miracle realitzat en tant poc temps per una munió de nens i nenes, de noies i de joves que no coneixien cap dels signes del pentàgrama i que are han estat l'admiració de tots els que vàrem tenir la sort d'oír-los per primera vegada.

I, sabeu qui l'ha realitzat aquest miracle?... Un jove modest, però voluntariós; un jove sense pretensions, però amb veritable talent musical; un jove inexpert, però esperonat per l'afany del treball, que un dia va dir: — «Jo vui que la meua vila estimada tingui un Orfeó que canti.» — I Granollers té ja un Orfeó que sab cantar.

En aquesta missió nobilíssima, l'han ajudat joves de bona voluntat que hi han posat tot l'esforç de la seva ànima enamorada de l'Art i la Bellesa; noies humils que no van voler fer cas del què diràn, i avui tenen a gran honor

ésser orfeonistes, i totes les families que han permès que'ls seus troços del cor, fills estimats, anessin a L'Unió Lliberal a fer art i a propagar la bella cultura amb l'exemple

MARTÍ LLOBET

Mestre director de l'ORFEÓ GRANOLLERÍ

I... i ens en aniríem molt enllà, si volguéssim donar cabuda, en aquestes planes, a totes les consideracions que'ns brollen de la ploma, i disposem de molt poc espai, segons ens diuen.

La festa, doncs, va començar en mig de la més gran espectació. Breus paraules del president de l'Orfeó, que estava emocionat, i que serviren per a fer la presentació de les personalitats convidades, el públic va premiar amb aplaudiments.

I el senyor Alfonso, que és músic i poeta a la vegada, llegí, de manera admirable, unes cuartilles rublertes totes elles d'art i poesia, que publiquem en altre lloc d'aquest número; així com també'l treball que va enviar l'il·lustre Mestre de l'Orfeó Català, en Lluís Millet (que no va poder assistir a la festa) i que és un cant a la Patria i un himne a la música de la terra,

Després, el nostre volgut amic, en Francesc Torras, president de L'Unió Lliberal, al qual el president de l'Orfeó havia cedit la presidència d'aquell acte grandios i emocionant — que serà recordat, amb joia, per tots els que van prendre part, — digué, entre altres belles coses, de les que ell sab dir, que'l primer de gener de 1916 serà una fita memorable per a nostra estimada vila. I tenia raó, al dir-ho, perquè realment Granollers, a partir d'aquesta data, deurà la seva renaixença tant esperada, no solament per la part honrosa i principalíssima que ha d'influir en les nostres costums i en les nostres festes una institució com l'Orfeó, sí que també per altres consideracions, que'l senyor Torras sab perfectament i, com ell, tots els que en aquells moments solemnes estavem pendants de la seva paraula, sempre vibrant i honrada sempre, com en pot fer gala'l què, com ell, a no tardar ha de contribuir tant i tant a la regeneració del nostre poble, fins avui tant desgraciat. I ja'ns dispensarà l'amic Torras si, contra la seva voluntat, expresem els nostres sentiments amb tota llealtat.

Vingué, després, el moment solemne. Col·locats degudament els orfeonistes, el nostre amic de l'ànima, el jove mestre en Martí Llobet, va empunyar la batuta i d'aquelles goles allí aplegades varen brollar divinals harmonies; vibracions enèrgiques; esclats del cor, sentits alhora; espais melòdics suaus, forts, vibrants, per damunt dels quals vèiem enlairar-se amunt! amunt!, l'ànima de tots els orfeonistes; perquè tots l'hi posaven l'ànima. Una salva xardorosa d'aplaudiments ofegava les últimes vibracions que, repercutint per l'ample espai, anaven a fer ofrena als déus d'aquelles notes divinals, que eren l'admiració i l'encant dels que, delectant-nos, les escoltavem.

I el programa's va complir tal com s'havia ofert al públic. L'himne a la Nostra Bandera, lletra del que escriu aquestes ratlles i música, talment inspirada, del mestre de l'Orfeó, sorprengué d'aital manera al públic, que no gosà demanar la repetició. Al dar-se compte de la magistral interpretació obtinguda, a bon segur que serà demanada sempre on se canti.

Vingué, després, *El Mestre*, xamosa composició de caient popular que fou celebrada amb veritable delectació.

La *Cançó de Nadal*, amb aquell dringar solemnia de les campanes, amb aquelles melodies sentides, amb aquelles vibracions estridents de les veus de bronze de l'abadia senyorial, commogué a l'auditori que, en silenci religiós se l'escoltava i s'entregà ja totalment, aconseguint la seva repetició.

La gata i en Belitre, cançó popular, cautiva per breus moments a la concurrència; a l'acabar-se, tot-hom reia; el públic l'entengué perfectament.

El Rossinyol, per mí una de les obres més hermoses, fou cantada amb gust i afinació, sense faltar-hi'l més insignificant detall que podés ofuscar l'inspiració melòdica que hi vessà son autor. També fou demanada una segona audició.

L'Hereu Riera, la més xamosa i la més difícil de totes, i en la qual s'hi estrellen molts orfeons, aconseguí excel·lent execució. Va cantar la part de solista, amb molt gust i amb molta afinació, la senyoreta Maspons, per trobar-se indisposada la senyoreta Ballester.

I vingué l'última part i, com a última, la més esperada.

La Moderna tocà, amb l'ajust de sempre, i el gust de sempre, i el color de sempre, un arranjament de *Parsifal* fet per a petita orquestra pel senyor Llobet; així com una altre composició que, amb el títol de *Desengany*, tenia composta ja fa dies. Mestre i orquestra obtingueren entusiastes aplaudiments, dels quals en participaren els jovenets Clot i Margenat, que amb sos violoncel·los contribuïren a l'hermós conjunt.

I vingué, per fi, el moment culminant: *La Patria Nova*, amb acompanyament d'orquestra i harmonium, s'imposà de tal manera al públic, que a peu dret demanava la repetició; i *La Patria Nova* va repetir-se en mig d'un silenci solemni i aquelles notes sentides, hermoses, vibrants i aquelles inspirades estrofes cantades pel jove Josep Pineda feren un efecte immens i, al glosar aquestes últimes estrofes, la massa coral i l'orquestra, va produir-se en el públic un moment d'entusiasme delirant. En la sorpresa rebuda, no's va donar compte de tributar al jove mestre l'ovació que en aquell moment se mereixia per l'esforç verdaderament colossal que representen els fruits sabrosos obtinguts en un lapse de temps tant curt com ho és el que va des de la primera il·lució (el 6 d'abril) al primer de gener, dia memorable de la primera collita.

No és possible reflectir aquí l'impresió que causà a l'auditori l'ajust, la perfecció, el gust amb que foren cantades totes les composicions i jo encare menys que ningú ho puc fer, per ésser una mica de part interessada. N'hi hà prou al dir que amb tot i las incomoditats sofertes, a causa de l'aglomeració de gent, tot-hom estava admirat, content, satisfet d'aquella festa, que no hi hà pas cap dubte farà època en els anys de Granollers.

I, are, per a acabar: pot estar satisfet el mestre Llobet del premi honorífic que ha tingut el seu treball; premi modest, però que li demostra fins on podrà arribar, si amb fe i constància va treballant com ho ha fet fins are; poden estar satisfets tots els orfeonistes de formar part d'una institució que, com ja dièrem un altre dia, ha d'ésser glòria de nostra vila; i, més que tot-hom, poden estar satisfets tots els socis de La Unió Lliberal i, amb ells, la Junta Directiva, de comptar entre les seves seccions una de tant enlairada que, com l'Escola que sosté, tantes jornades de glòria ha de donar a la potent associació i tant ha de contribuir a la regeneració moral i material del nostre poble.

E. G.

A L'“ORFEÓ GRANOLLERÍ”

MHAVEU invitat a dirigir-vos unes paraules en aquest dia, solemne per a vosaltres, en el qual feu volar per primera vegada vostres cants davant els vostres compatriotes, i ho faig amb goig, perquè la veu d'un nou orfeó és un nou clam de la Patria renaixent, és una nova expressió de l'ideal que bull dins nostre, d'aquest ideal que és l'ànima d'aquesta vida poixanta de la nostra Catalunya, que trenca obstacles i barreres i s'aferma cada dia d'una manera més resplendent davant de les demés regions d'Espanya i fins davant del món enter.

La vida, és força, i la força, necessita espai, i el més bell espai de la vida, es el cant. I com que la força d'una raça és col·lectiva, col·lectiu ha d'ésser el cant expressió d'aquella força. Veus-aquí com la creació dels orfeons a Catalunya respòn a una necessitat actual de la seva vida ascendent.

Però això ja ve de lluny, amics meus. En Clavé, amb son geni, amb aquella sensibilitat de gran artista que vibra al contacte de les més fines influències, ja concretà en la bella forma de sos chors populars, la necessitat d'expansió d'aquella força, i va crear l'instrument i va donar per veu les inspiracions de la seva ànima jove i forta. Inspiracions apreses en el poble, però com rejuvenides per un clam d'afirmació, per un crit d'esperança en un esdevenir més esplendorós de la Patria. Segurament que En Clavé n'era inconscient d'aquesta transcendència de la seva obra; però ell ho sentia sense adonar-se'n i ho trasmetia en les seves més belles composicions, on sembla que s'hi sent la forta i fresca veu de la jove Catalunya esperançada.

Però tota obra, perquè no mori, vol renovació. Continuitat, tradició, no vol pas dir estancament; que l'estancament és la mort: l'aigua aturada, s'corromp; l'aigua que corra, s'guarda pura i agafa sentors de les herbes flairoses que pel camí besa i gronxola. El despreci al passat, mata l'avenir, i l'avenir és xorc de vida, amb l'adoració cega i rutinària del passat. Per això'ls orfeons han d'ésser una continuació de l'obra d'En Clavé; no un trencament, sinó com un desenrotllament. No han de perdre, els orfeons, l'agre de la terra que'l fundador dels chors entre nosaltres posà en la seva obra, forta de sentit catalanesc. Podem i devem donar més espai al nostre repertori, devem donar exemple de l'art de fora casa i de les manifestacions artístiques de les èpoques passades, que això és renovament i vida nova, però no perdem el què deu ésser essencial per a nosaltres: l'expressió genuïna de la nostra raça.

Devem cantar amb més art que aquells honorats i voluntariosos obrers que del *duo* de terceres, amb acompanyament de guitarra, van saltar a les frescals i flairoses tonades del *Bon Matí* i *Cap al tard* i a les finors embaumades de *Les Flors de Maig*, cosa extraordinària que fa admirar el bon instint musical del nostre poble.

Devem, nosaltres, cuidar de l'educació de la veu i de saber, almenys, els elements primordials de l'art de la música perquè les execucions agafin aquella gentilesa que sedueix les ànimes més grolleres. Les execucions moltes voltes poden convertir una composició bona en dolenta, o al revés, segons corresponguin o millorin les idees del compositor.

Per a avançar en el camí inacabable de la perfecció, devem tenir sempre la forta constància per companyona. Diu el poble que amb palla i temps se maduren les nespres, i és ben cert que sense la perseverància no s'arriba mai ni a una perfecció relativa. Siguen constants; feu cara dura a tots els obstacles que vos sortiràn al pas i lograreu la victòria. Sense penar, no s'obté cap goig; sense lluita, no hi hà premi. Però la força de la perseverància no s'obté, si l'esperit no te'l tremp d'un ideal i avui la sensualitat, en tots sos aspectes, fa la gran guerra a tota idealitat. Segurament vosaltres, què amb tant gran entusiasme comenceu tant bella obra, sòu en gran majoria, joves. En la joventut, tots els bells ideals i les més nobles empreses hi esclaten amb intensitat. Però haveu d'estar previnguts i vigilar, perquè és ben cert que l'època moderna és temps de distracció dels sentits, d'inquietuts superficials, que priven que tota obra noble arribi a donar fruits sabrosos. Per això és precis que dongueu un tremp fort al vostre esperit; que l'ideal arbori vostre cor i vostra pensa; que aquest ideal sia nodrit per un sant i ardent amor a la terra mare nostra; que en l'amor a Catalunya s'hi compregui l'amor a tot lo noble, a tot lo sant, a tot lo que fa que sia l'home el veritable rei de la creació.

No és veritat que al nom de mare s'hi ajunta inconscientment tot el sentit de lo més pur dels sentiments de l'home? Doncs així, amb el nom de Catalunya, amb el seu amor, hi havem de comprendre tots aquells sentiments fonamentals que fan a l'home digne i humil, fort i amorós, magnànim i serè.

Amb un tremp d'esperit d'aquesta mena, cantareu amb veu plena i vessanta de sentit; l'art se perfeccionarà en vosaltres, perquè en l'estudi trobareu un dolç plaer; vosaltres vos sentireu millors i fareu millors als que us escoltin, perquè vostres cantades portaran la dolcesa i la fortalesa de l'art noble, sincer i digne.

Avant, cantaires granollerins! Que Deu vos ajudi! Per al bé de Granollers; de tota la xamosa plana del Vallès! Per al bé de Catalunya!

LLUÍS MILLET

DISCURS

LLEGIT PEL SEU PROPI AUTOR EN L'ACTE DE LA GRAN FESTA

SENYORES, Senyors: Xamosa festa; joliva i encisadora festa; aplec de germanor; festa de Patria, Amor i Fè; terme de vostres desitjos, de vostres lluites, de vostres esperances; festa que no deveu oblidar mai, que deveu mirar des del més fondo dels vostres ulls i gaudir en lo més íntim dels vostres cors; espai puríssim dels sentits que a tots ens mena, amarats de llum vivificadora i esplendent, vers l'ideal; poètica festa, benhaurada sies! Tú, ens envolcalles suaument amb el teu mantell radiant de poesia i ens portes, amorosa, per el floritsender de l'art popular. Al teu crit, aquí venim, els assedegats d'ideal, a purificar els nostres llabis avesats a exòtiques begudes.

Tú, ets esforç i ets fè; tú sintetitzes aquest sentiment reflexe sobre totes les coses que'ns volten, i per çò ets patria, i ets amor; i perquè ho ets, estem tots aquí, amb un sol desig, amb un sol daler, amb un sol afany; perquè

L'amor omple tot el nostre ésser; tot es amor! Mireu tot el quèns volta! Què és, la Naturala, més que l'intensificació de l'amor? La mar, s'uneix, al lluny, amb l'horitzó; la rosada, s'posa suaument sobre les flors; el vent, llisca, rondinós, per entre les fulles; els aucells s'estimen i fan son niu; tot vibra sots l'evocació màgica del seu nom! Si fins la Lluna té claror per un petó del Sol!

Amor, feconda i desperta la vida; així, l'amor ha deixondit l'ideal que covava en vostres cors i avui s'aixeca, potent i vigorós, en un himne esclatant de joia al veure l'obra vostra assolida per l'amor que uneix i fa forts als homes i als pobles.

Un orfeó no deu ésser un agrupament de veus, en aquest mot concret; deu ésser quelcom més: casa pairal, escola i temple. Com a pare, us estimarà i vosaltres us estimareu com a germans; en ell, aprendreu a venerar la Patria en la seva modalitat més íntima i més intensa a la vegada: la música; i, dintre d'aquesta, la cançó popular.

La cançó popular! Heus-aquí sintetitzat l'ideal de Patria. Perquè en la cançó, s'integren les gestes dels seus hèrois, els miraculosos fets dels seus sants, les tragedies de les seves èpoques d'esclavitud i afront; cançons cantaven els bards i trovadors a la dama escollida; amb cançons dormien les mares a llurs infants; els homes les cantaven boi semblant en la terra feconda i en els instants suprems del camp de batalla; i en les cançons aspirem la flaire de les nostres muntanyes i la salabor de la nostra mar inquieta i blava; i tenen la alegria i honestitat de les nostres dances, l'austeritat del nostre seny i la neta i, compredora concisió de la nostra parla. Un orfeó deu nodrir-se, en primer lloc, amb la música popular; el poble deu, abans de tot i sobre de tot, cantar aquestes cançons.

La música, és emoció. Patria, família, religió, dolor, joia, amor, són els sentiments que'l cant poden inspirar als homes. Per çò devem tenir-hi compte en la tria, perquè no tot lo popular és or de llei, ni devem fer-lo nostre a ulls clucs: no oblidem que la cogula creix entre la bona herba. La més gran dificultat que's presenta al compositor que s'inspira en la música popular, és aquesta. Creure que sols per la raó d'ésser popular tot és bó i acceptar-ho *incotinènti* per totes les formes de la música artística, es error evident que'ns portaria a una falta absoluta d'identificació entre la gènesi i el descabdellament.

Tota obra d'art té'l seu període de gestació en el cervell de l'artista que la crea, i concretament en l'obra musical, s'aferma més aquest principi. El compositor uneix son pensament, la seva voluntat i la seva energia en un comú esforç, i, intuitivament, el tema neix amb les característiques del gènere a que se'l destina; i així, íntimament, el tema concebut per a una simfonia contrastarà amb el destinat a unes variacions; el d'una composició elegíaca no's confondrà amb un temps de dansa, ni aquest amb el d'una sonata. (No parlo del poema simfònic, perquè aquest gènere de composició es mixte.)

Pot-ser podríeu dir-me que dintre la severitat de la forma clàssica s'han encabint temes completament fora del caràcter simfònic; per exemple: el darrer temps de la sèptima simfonia de Beethoven. Però, ens interessa gaire profundament, salvant cert *virtuosisme*, aquest fragment del colós de la forma? Amb el seu geni portentós, ens commou tant intensament,

com en l'*Allegretto* de l'esmentada simfonia? ens arrebaça amb la fogositat del *Scherzo* de la novena? guíe'l nostre pensament a tant enlairades regions com en el primer temps de la quinta? Jo crec que no. S'hi manifesta quelcom de desequilibri i repulsió entre l'idea i el descabdellament; entre l'imatge i el vestit. No deu habillar-se'l sacerdot amb el frac lleuger i frívol de les festes mondanés, ni la dona honesta com la cortesana.

Això no vol dir que jo m'oposi a la reintegració de la música popular amb la música artística. Déu me guard de pensar-ho! Si devem posar-hi, en aquesta tasca, tot l'entusiasme i tota la voluntat! La música popular; és la saba que revifarà la música artística, indecisa des d'aquell festí dels déus...

Però — insisteixo — depurem amb amor i mà resolta a la vegada; triem çò que realment tingui més valor que'l purament emotiu de lo passat; i, en aquesta tasca, no sols hi devem ésser els músics, han d'ésser-hi també's poetes: les lletres de les cançons deuen deixondir-se del seu arcaisme i adaptar-se — amb molta cura — envers l'ambient modern; les tonades deuen esmenar-se en çò que tinguin de vulgar o incorrecte. Cert que sots el punt de vista del *Folk-lore* es necessari conservar curiosament la tonada i la lletra primitiva, però estadants en el plànol de la reintegració, ja es més distint. A través del temps, tot reviu; però fixeu-se bé: els homes, les idees, el medi, la percepció i els sentiments, no són pas els mateixos que'ls dels segles passats, ni ho seràn en els de l'avenir. A un sistema filosòfic, en segueix un altre; les ciències especulatives han oposat els més antinòmics principis i doctrines; fins les ciències exactes diversifiquen les demostracions dels seus teoremes. Per què no refer, amb un ampli i bell gest d'amor patri, aquest tresor que'ns han llegat les preèrites èpoques?

I això lograt —tasca feixuga que devem escometre sens defalliment de cap mena,— tornem-li, al poble, purificat i regenerat per l'art modern, el què es seu, çò que te tot el dret a posseir.

La cançó popular no es planta d'estufa que degui ésser tancada entre'ls cristalls d'un hivernacle; es flor bosquetana nascuda a plè sol i emblaimant l'espai amb sa flaire rústega i penetrant.

Fins ara, ls compositors —salvant qualche bell cas aïllat— sols empleem la cançó com a glosa agradable als oïts i amable a l'èxit o com a mostra de sapiència harmònica... No; fugim-ne d'això, com del dimoni; no siguem *Beckmessers*.

Sinceritat, sinceritat i sinceritat! Donem-li a la cançó aquest habillament que és el que millor li escau a son posat senzill i honest. Escampem arreu les cançons en totes les formes: harmonitzades per chor o per orquestra; a una veu acompanyades de piano o d'orgue. Aquestes audicions deuren sovintejar, junt amb conferencies on s'hi donés noticia del seu origen; notes anecdòtiques; influencia del cant plà en els giros melòdics, ritme, etc. Així s'avorarà la bona llevor per tots els indrets de la nostra terra, noble i generosa, que'ns ofrenarà, agraïda, esplèndida i saborosa collita.

Vosaltres, oh, cantaires!, sóu els cridats a portar a bon terme aquesta enlairada i patriòtica tasca. Recolliu-vos un moment en lo més fondo de la vostra ànima, i veureu que si gran és l'esforç acomplit fins are, més gran és el que la Patria us recomana. Tingueu fè; lluitau

— oh, santa lluita! — amb fermesa, sens defalliment; enlaire la mirada i vessant el cor de saniosa alegrí. Tingueu fè; perquè amb la fè les petites premisses porten a les grans conclusions... I, are, permetin-me que, com a corolari, contí un breu episodi:

«Aprop de Valencia i a la vora del riu Turia, s'hi conserva un pou antiquíssim que la tradició'l fa datar d'època de moros. Segles passats, un noi, al tornar cada mig-dia cap a la seva llar, després de finada la lliçó, s'hi atuava a prendre descans, a l'ensem que's gaudia del bell horitzó que des d'aquell lloc s'ovirava. Un jorn, el nostre noi fou tret del Seminari, per manca d'aplicació i amor a l'estudi. Tot moix i ala-caigut va asseure's, com de costum, vora'l pou, i, intuitivament, fixà l'atenció en la corda que mantenía'l poal i que'l seu frec havia obert un solc profunde en una de les pedres del coll del pou. Una pensada súbita li espurnejà en el cervell. — Si la corda — es va dir, — que és un cos flonjo, deixa rastre en la pedra, que és més forta, no hi hà cap mena de dubte: és degut a la seva actuació continua i ferma sobre la pedra. Jo la tindrè aquesta fermesa. — I aquell noi humil, va ésser bisbe i sant, amb el nom de Sant Pere Pascual.»

Ja veieu com la fè en el treball, enlaira als homes.

Vosaltres la teniu aquesta fè; vosaltres la sentiú aquesta veu que, com Jesús a Llätzer, us crida «Aixeca't, i camina!»; vosaltres heu assolit, menats pel vostre mestre, *ánima máter* d'aquesta festa, que la vila de Granollers no quedés endarrerida en l'intens moviment artístic musical de la nostra terra; i aquells somnis que no fa gaire així ho semblaven, avui els viviu en la forma intangible i real d'aquest bell i resolt moment. I, si sols, sens més guíe que la voluntat vostra, heu arribat fins aquí, què no fareu quan us acollíu sots el mantell amorós de la Senyera que, com àngel Gabriel, vetllarà per a vosaltres? Oh, Senyera, dolça i polida Senyera! Tú seràs nostre cel blau, nostra mar lluminosa, les nostres majestuosos muntanyes; tú seràs el nostre seny, fort i auster, les nostres joies i els nostres dolors; amb tú, ens sentirem amarats d'inefable plaer amb la vinguda a la vida dels nostres infants i amb tú plorarem la mort dels nostres pares! Oh, cantaires, fills d'aquesta terra beneïda! no us allunyeu jamai del seu voltant; aixequela sempre triomfadora per sobre de vosaltres, i ella — com ha dit el més gran i més bó dels nostres poetes — us darà per a treballar, are i sempre, en holocauste a la nostra Patria estimada,

llum als ulls
i força al braç.

FREDERIC ALFONSO

30-XII-1915

EL LLIBRE DE L'ORFEÓ

(FRAGMENT)

AMB l'ànima amargada pel desengany; amb el cor llätzerat per ferides rebudels que, no podent-los oferir res de millor, els haviem fet ofrena de la nostra amistat més sincera; amb els ulls entelats per llàgrimes que pugnen per a sortir i que són consol dels nostres dolors i de les nostres desil·lusions escrivin la nota final d'aquest Volum, començant amb tota la fè de la nostra juvenesa.

En les vigílies de la Festa inaugural de

l'Orfeo, que ha estat el nostre somni de tot un any, deixem la nostra tasca. Altres, podran continuar-la amb molts més mèrits que nosaltres; però amb més voluntat, amb més desinterès, amb més il·lusió, no; això, no!

Més, si renunciem al lloc que l'estima dels amics ens havia portat i, per a no ésser més destorb, deixem a altres la missió que acceptarem, no volem pas fer abdicació del dret de dir en aquestes planes (que per ben pocs deuràn ésser fullejades) el què hauríem dit en la Festa tant temps hà i amb tant anhel esperada. No renunciem pas a dir, en aquest Llibre, 'l què, trèmols d'emoció i glatint-nos el cor de joia, en aquell dia, a pesar de tot, anirem dient —*in ment*, com se diu una oració,— tot ajuntant la nostra pobre veu a la de tots els companys nostres i en tant els màgics moviments del jove mestre que'ns haurà dut a la primera victòria, fassin que'l ritme de les cançons de la terra i les dolces harmonies teixides pels mestres de la música i les sonores vibracions del *Nostre Cant*, ressonin en l'ampla sala, radiant d'esplendors i vessant de gernació portada per la simpatia i el més gran entusiasme.

Mentres direm, en la nostra Festa, les notes dolces i les valentes frases de les cançons apreses amb la fè del creient, per damunt de les harmonies de la música, la nostra pensa anirà teixint com un sobre-cant, que serà el nostre credo, la nostra oració i aquest credo i aquesta oració seràn l'expressió fidel del sentir nostre.

I direm a la multitud, congregada al nostre entorn: Heus-a-aquí la nostra obra! Aquí'l tens, poble de Granollers, el fruit dels nostres pobres esforços! Aquest Orfeo, és la dèria de tota la nostra vida. És l'assoliment del desig que amb més fervorositat havem sentit aquest aplec de joves que sempre hem volgut sobresortir del remat humà. És la concreció d'un ideal, d'un somni —fet, per fi, realitat— dels que, enamorats de l'art en totes ses manifestacions, feia temps volíem oferir-te'n els fruits.

Avui, cantem victòria. I els cants amb que salutem a aquest any que ve a la vida, no volem pas que sonin mai com himnes bèl·lics. Són cants d'amor i benhaurança. Són himnes a la germanor dels homes. Són l'oració al bé. Són el cant de la Patria. Són un salm a l'espiritualitat de la raça. L'elogi de la nostra parla: de la dolça parla catalana. Són l'ànima mateixa d'aquest poble que, amb harmonies de dolcesa infinita, diu'l seu amor als germans seus i en estrofes virils, potents, plenes de vida, proclama la fè en la seva fortitut. Són un clam vibrant de Llibertat, amb que salutem l'aurora de l'any que tant-de-bó porti la Pau a tots els pobles de la Terra!...

I els que't regalem, avui, amb aquets cants, som els més humils de tots els teus fills, vila estimada!

Aquestes nenes i aquests noiets, que amb la seva veu argentina, te transporten a regions ideals, fen-te sentir les més pures emocions, són nats tots ells en llars modestes. Tant remenuts que són, i ja n'hi ha d'ells que'ls cants escolars de l'infantesa'ls han hagut de canviar per la cançó del treball!

Aquestes noies, boniques com poms de flors i alegres com vols d'aucells, que't fan ofrena de la seva gentilesa, són gairebé totes elles senzilles noies de fàbrica. *Noies de fàbrica!*...

I si llabis inconscients han dit aquest mot com una ofensa, nosaltres hem de proclamar ben alt — ben alt i ben fort, perquè fins els més sords ens sentin — que del ramell d'exqui-

sides flors amb que s'engarlanda l'*Orfeo Granollerí*, les flors per nosaltres preferides, les flors qual aroma s'avé més amb els nostres sentits, són les humils violetes: són aquestes flors que enjoien el Jardí del Treball, són aquestes noies que, per a ajudar als seus a guanyar el pa de cada dia, les estrelles engarlanden l'ample volta encare que ja s'encaminen al treball, i és nit quan pleguen, i allavors que roben unes hores a l'esbarjo i al descans, per a consagrar-se a l'art diví de la música; per a contribuir també a l'enaltiment de la Vila, que si ha d'estimar el concurs de tots, és el dels que s'imposen sacrificis, el que té d'agrair més.

I aquets xicots ja espigadets i els homes fets que, per a dir l'amor a lo de casa, passem, com passen tots, les *beceroles* de la música, tots hem après en el treball de cada dia que és tot cantant com els pobles devenen més grans i forts i lliures.

I fins aquest que'ns acabdilla; fins aquest jove, al que diem amic i mestre, tot alhora; fins aquest que, per a conduir-nos a l'assoliment de l'ideal nostre, hi ve esmersant tota la voluntat i tot l'esforç del seu talent, l'immensa cultura musical que'l posa ja entre'ls mestres, l'ha haguda d'adquirir amb el propi esforç i imposant-se sacrificis i privacions la seva humil família.

Però, què, si a tots un mateix ideal ens guia? Si a tots ens porta la mateixa dèria?...

Aquest *Orfeo* no ho volem pas que sia com una caixa harmònica; com un aplec de cantaires buids de dintre, sense ànima; no ho volem pas que sia com un instrument que vibri només pel màgic mecanisme de la música, no! Nosaltres, a l'aplegar-nos, hem somniat oferir al nostre poble una massa ehoal que, com en una arpa immensa, hi vibrin, amb sonoritats diverses, totes les cordes del sentiment humà. Que totes les nobles passions que agiten als homes, trobin ressó en cada un de tots nosaltres. Que'ls petits infants, aprenguin a conèixer i a estimar la vida, tot taral·leant les gaies cançons de la terra, aquestes joguines de la nostra música popular; que a les noies, els salti'l cor de joia, al dir les delicioses melodies que després repetiràn al peu del breçol, per a adormir als fills del seu amor; que'ls jovenets, a l'entonar les belles corrandes que Amor als homes ha dictades, posin en son mirar llusors de joventut sana i alegre; que'ls homes fets, al cantar himnes de redempció, amb el gest, amb la veu, posant-hi l'ànima, proclamin que ja mai ningú podrà junyir-los a l'esclavatge, fent ressonar, amb orgull d'homes conscients, que

no n'hem sigut, ni'n serem mai d'esclaus!

I a tots plegats, al dir l'amor a aquesta terra i a la llibertat de tots els homes, que la joia'ns espurni pels ulls i que'ns tremoli'l cor de goig, i que la nostra veu, potent, vibranta, digui amb santa emoció que són aquests amors els que'ns alenten..

Així és com volem a l'*Orfeo*. Que la música i la poesia, agermanades, obrin en nosaltres el miracle de fer-nos d'una raça superior. Que sapiguem de riure i que no'ns donem vergonya de plorar. Que podem fruit les bel·leses del món i que sabem remeiar les tristesses de la vida. Així, el dia que durem un destell de la nostra alegria als que pateixen de sed de llibertat, als que enyoren la tebior del sol del carrer i les carícies de sers volguts, els podrem dir tota la pietat que sentim pels sofriments del seu captiveri; i el jorn que una hallelada de vida i d'alegria inondi la Casa on troben l'escalf que'ls manca a la llar seva els

pobrets malalts i els que són ja en els darrers graons d'aquesta vida, la nostra joventut dirà, amb les cançons als llabis, el seu amor als desvalguts i l'agraïment que sent per a aquelles dones santes que's consagren a endolcir les amargures i els dolors dels germans seus... I després, al seguir amb les nostres cançons les masies i els pobles i vilatges d'aquest Vallès, eternament florit, i al portar a les viles i ciutats de Catalunya — i més enllà també — un eco de les corrandes apreses pensant amb l'enlairament espiritual de Granollers, direm als que'ns escoltin que'ls nostres cants són l'expressió fidel de la nostra ànima; i arreu, arreu d'on hi volei la nostra ensenya i on s'hi senti la nostra veu, la gent dirà que'ls que cantem, som tot un poble!...

Així és com volem l'*Orfeo* dels nostres amors. Que tot enaltint-lo, al nostre poble, possem ben alts, ben per damunt de tot, els nostres sentiments de germanor! Així els nostres ulls s'anegaran més d'un cop de l'alegria íntima que dóna l'haver fet una bona obra, com se'ns anegaren a tots aquella tarde de primavera que acompanyàrem al fossar el cos inèrt de la primera amigueta perduda, a aquella verge de quinze anys, que en aquesta hora quieta, allà, en les regions ignotes d'ultratomba, deu anar seguint, amb sa veu d'àngel, les cadències dels nostres cants; com deu seguir-les també, aquell infantó enjogassat que fa pocs dies era arrebaçat de la nostra colla, per la Mort traidora, i era perdut per sempre més per uns pares que'l ploraran eternament.

Així, així volem nosaltres l'*Orfeo Granollerí*: com fins avui ha estat.

I així serà, per la voluntat i per l'esforç de tots; per aquest petit esforç de menys de dos cèntims cada dia. Així serà, per a orgull de L'Unió Lliberal —on els nois ja hi aprenen a ésser homes, i aquets a ésser més bons — que al propi temps que haurà laicitzat l'ensenyament de la música a la nostra vila — fins avui patrimoni d'elements d'extrema dreta, — haurà aconseguit fer viventes en aquesta Casa, — que és a casa nostra — les idealitats que predicà aquell gran patrici que's digué Josep Anselm Clavé, fent que'l lema *Progrés, Virtut i Amor*, que en apostolat fervorós escampà arreu de Catalunya, tinga'l seu complement en les manifestacions d'art que havem de portar a terme.

Perquè la nostra missió ha d'ésser el fer viva realitat el tríptic amb que el gran Mestre orlà la seva bandera gloriosa, i completar la seva obra social rendint culte — amb la consciència fruit de l'estudi i de la depuració — a la més bella de les belles arts: a la música.

Homes de cor i d'ideals, i enamorats de la nostra Patria, oferirem a ella i als germans i als ideals de redempció pels quals sospirem, tot el què som.

*Enamorats de l'Art i la Bellesa,
amb goig escamparem arreu del món*

les deus de poesia que brollen eternament de les més grans concepcions musicals; i, creients fervorosos en la virtualitat de l'Art, cercarem la Bellesa per tot on sia.

Nosaltres, cantarem les obres de caient popular, perquè elles són la Cançó de la Terra; perquè en elles hi ha la dolça poesia de la nostra mar inquieta i l'aspra grandesa de les nostres serralades i la blavor hermosa del nostre cel; perquè en elles hi ha un ressó de la cançó eterna que'ns diuen els nostres rius i els nostres boscos i els nostres prats florits, i perquè hi vibra en elles l'ànima senzilla del nostre

poble, que viu cantant, com ha cantat en tots els temps, la nostra raça...

I cantarem, també, aquelles obres que les ha inspirades la Fè; la fè en un enllà més bell, més just i més perfecte que la nostra vida terrenal. Perquè, nosaltres, creiem, encare. Nosaltres, un xic volterians, no ho som pas uns descreguts. No ho som uns vençuts de la Vida! I aquesta fè ens donarà dalit per a fruitar las belleses que'ns ofereixen amb ses obres capdals, aquells genis de la raça humana que, fent volar la seva fantasia a les regions sublimes de l'art, han assolit les cimes de l'immortalitat, llegant al món l'immens tresor de la seva fè creadora.

I, are, que se'ns perdoni si la nostra ment ha deixat de desgranar l'oració que havem anat dient en aquesta vetlla de triomf. Tot boi cantant; tot fruitant la dolcesa dels primers aplaudiments a la nostra obra, ha passat per nosaltres la visió tràgica dels pobles que lluiten i es destrocen. I el cor, commogut per l'espantosa grandiositat del cataclisme, horroritzat per la visió macabra que la guerra'ns ofereix, ha glatit fortament, amb l'anhel de que'ls nostres cants, volant enllà d'enllà de les fronteres, en la quietut augusta d'aquesta nit d'hivern, portin com un eco de la nostra més cordial simpatia als germans de raça que's moren de fred en les trinxeres i fan ofrena de la seva sang per a la pròpia llibertat i la llibertat de tots els pobles de la terra.

I, en nostres deliris, voldríem també que la nostra veu, traspasant encare més enllà, arribés fins a aquells pobles forts—d'una fortitut que'ns esvera, més que'ns admira;—fins a aquells pobles que han donat al món els més grans genis de la música, per a que les dolces harmonies per aquells creades, els reintegressin a la vida espiritual de que'ls han apartat els cants guerrers amb que fan estremir de pò i d'horror a l'Humanitat, que glateix per a veure la *Patria Nova*, la *Patria Ideal*, on els homes de totes les races es donessin les mans i diessin, amb nosaltres:

*escolteu els nostres cants:
són de pau, no ho són de guerra;
puix al món tots som germans.*

Això és el què, tot bo i cantant, direm a la gernació aplegada a la sala de «L'Unió Lliberal», la vetlla de la Festa inaugural de l'Orfeó Granollerí.

AMADOR GARRELL

24 desembre de 1915.

Invitació insincera i amenaces... diplomàtiques

No hem vist desaprensió com la de que donà mostra el **leader** dels **accionistes** granollerins, en la sessió de constitució de l'ajuntament, apropòsit de discutir-se la proposició del regidor senyor Pujol, sobre fixació de dia i hora per a la celebració de les sessions ordinàries setmanals.

No hem de negar mai a ningú, per modest que sigui, totes aquelles facilitats que fassin compatible l'exercici de les obligacions contretes amb el poble, amb aten-

dre a les necessàries a llurs quefers particulars.

Però això no vol dir que havem d'estar conformes en que hi hagi qui's cregui que l'ajuntament és ell i que ha de supeditar-se l'actuació d'aquest a un sol interès i a una sola voluntat.

El senyor Coma, en sa peroració, va dir-nos que l'odi pot sentir-se en les eleccions, per la selecció de persones que s'hi porten; però que deu desterrar-se seguidament a l'haver-se liquidat aquelles.

I, per aquestes consideracions, ell no vol sacrificar-se, venint, els divendres, de Barcelona, per a actuar fóra del període propens a l'odi (segons ell); i, en canvi, quan s'estava de ple en el període per ell adjectivat, anava i venia tots els dies, per a buscar vots, junt amb els seus companys de comissió electoral, i perorar, les vesprades, davant dels defraudadors i malversadors dels interessos comunals.

Actitut que demostra la certesa de l'ofuscament que feiem ressaltar l'altre dia, recordant-nos que quan la **Popular**, ni en Coma cercava vots, ni se sacrificava amb tantes anades i tornades.

Si per les eleccions se sacrificava, que ho fassí are, que'l seu esforç pot ésser de més profit en favor de Granollers.

No és el senyor Coma'l més indicat per a parlar d'harmonies en el sí de la Corporació Municipal i menys amb el propòsit que's debatia. Quan el sentíem parlar, véiem a l'exregidor i company estimat nostre, el senyor Jonch, que amb una rialleta semblava voler recordar a en Coma i els seus **súbdits**, que, per a privar-lo a ell, humil obrer, d'assistir a les sessions, se celebraren a hores que aquell tenia obligació d'ésser al treball.

Ens recordavem també de les súpriques d'altres regidors demanant canvis d'hores, per a fer compatibles les obligacions de regidor amb les seves particulars obligacions i que mai foren ateses pels amics que avui té en Coma.

I, com ha dit molt bé un novell regidor de la Coalició, el parlar d'harmonia, de concòrdia (i sols apropòsit d'una comoditat), després d'haver intentat, per procediments indignes, privar de que estimats amics nostres ocupessin el lloc que'l cos electoral els conquistà, ens dóna dret a no creure sincers els convits d'en Coma; puix, a pesar de ses protestes, sabem nosaltres i Granollers en pes, que ell és l'ànima i la vo-

luntat directriu única dels manegonejadors de l'Erari públic, aixoplugats sots el pompós nom d'**Acció granollerina**.

La Coalició Lliberal Demòcrata no fa qüestió d'honor el celebrar les sessions en determinats dies, i probablement una volta se constitueixi l'ajuntament de manera definitiva, se modificarà l'acord prè. El mòvil de proposar celebrar-les el divendres de primera convocatòria i els diumenges, de segona, no fou el de molestar a ningú, i oportunament explicarem el motiu que va moure'ns a fer-ho.

Una pregunta a los "Accionistas"

¿Podrían decirnos, los señores *accionistas*, por qué razón, siendo los DOS mercados—el de Navidad y Año nuevo—los más importantes del año, se recaudaron, únicamente, por arbitrios municipales de plaza y puestos públicos, la cantidad de DOS CIENTAS CINCUENTA Y UNA PESETAS?

Nosotros no acertamos a solucionar el acertijo, máxime si se tiene en cuenta que, por igual concepto, en un SOLO mercado—el del día 6—ascendió la recaudación a CIENTO OCHENTA PESETAS, con todo y ser público y notorio que es uno de los mercados menos concurridos del año, agravado, el presente, por coincidir en día festivo. Y pasando, desde luego, por alto, que se trata de un Ayuntamiento interino y que los recaudadores son todavía los mismos que antes.

A pesar de ello, recaudóse CINCUENTA Y CINCO PESETAS MAS que cuando mandaban los de «Acció Granollerina».

DESDE VICH

A los jóvenes liberales viceses

Ha transcurrido un año que desde las columnas del periódico «La Opinión» dirigíame a vosotros recordándoos la hecatombe de Collformich. El haber cesado aquella publicación, privaba continuar la labor emprendida, pero gracias a la hospitalidad brindada por EL DEMÓCRATA, que agradezco, puedo satisfacer mi vivísimo anhelo.

Recordad todos que el 10 del actual se cumplirá el xxxii aniversario de la tragedia ocurrida en el cerro del Montseny y punto denominado Collformich, en la cual encontraron la muerte los bravos defensores de nuestra ciudad querida.

Convocados por los admiradores y descendientes de aquellas víctimas, al llegar a poder vuestro este número, habréis cumplido ya el deber de hacer acto de presencia en el cementerio, y habréis colocado sentido recuerdo en el panteón do reposan sus restos, y habréis asistido a alguna de las misas rezadas en su sufragio en la iglesia de los Trinitarios.

Concibo que los corazones nobles de los liberales puedan llegar a perdonar a los causantes de aquella jornada, pero jamás dejar de conmemorarla.

Hacedlo así, mientras permanezcáis en este mísero mundo y no dudéis que redundará en enaltecimiento de la ciudad de Vich. Vuestros corazones se llenarán de entusiasmos en defensa del nobilísimo ideal de libertad y coronará la obra de vuestros antecesores, proclamando la inmortalidad de nuestros conciudadanos, víctimas del cumplimiento del deber más sagrado, que es el de defender la patria.

¡Viva siempre el recuerdo de aquellas inocentes víctimas! ¡Viva la libertad!

Heriberto Nadal

IMP. DE E. GARRELL : GRANOLLERS

ALERTA! ALERTA! ALERTA!

Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes de los manantiales **VICHY CATALAN**, sin serlo.

Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrezcan, puesto que las de los manantiales **VICHY CATALAN** llevan tapones, cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre «Sociedad anónima **VICHY CATALAN**», y, por lo tanto, dejan de proceder de dichos manantiales las que no los lleven.

AMADEO BARBANY

SE HACEN Y COMPONEN

TODA CLASE DE

JOYAS Y RELOJES

Plaza Constitución, 14 : **GRANOLLERS**

EL DEMÓCRATA

ORGANO DE LA COALICIÓN LIBERAL DEMOCRÁTICA

Anuncios y comunicados a precios convencionales

REDACCIÓN

CALLE DE CORRÓ, 96

ADMINISTRACIÓN

CALLE DE CLAVÉ-IMPRESA

IMPRESA CASA GARRELL IMPRESA

Postales : Centro de Suscripciones : Libros Rayados : Objetos de Escritorio : Juguetes

CALLE DE CLAVÉ : **GRANOLLERS**

Encargos de José Xirau

SE RECIBEN

En Granollers: calle de San Roque, núm. 15

En Barcelona: calle del Rech, núm. 41

Salidas de Granollers

7'50 MAÑANA

13'45 TARDE

Salidas de Barcelona

12'25 TARDE

19'20 NOCHE

LLEGADAS

13'35 TARDE

20'30 NOCHE

9 MAÑANA

2'55 TARDE

SE VENDE

A MUY BUEN PRECIO

la Tienda de Comestibles, Mesa de Refrescos y Salón de Café y Billares del establecimiento llamado **CAN MANEL**, situado en la carretera de Caldas, muy cerca la estación del Norte

Razón : **Ramón Perantón**

MUSICA

El segundo concierto de Fleta en Valencia

Mucho antes de salir del hotel el tenor Fleta para dirigirse a la plaza de toros a dar su segundo concierto, un gentío enorme habíase estacionado a la puerta, cerrando por completo la circulación. Por fin, salió el cantante y la masa humana invadió su coche; unos se sentaron en la capota, otros en los estribos; todos querían abrazar a Fleta. A duras penas llegó el automóvil a la puerta de caballos y allí no había manera de dar un paso; tanto fué así, que la guardia civil tuvo que contener el gentío y los guardias de seguridad desvainaron los sables para intimar el despeje.

Puesto en pie, gritó Fleta:

—¡No, por favor! ¡Déjenlos!

¡Que hubo dicho! Entonces estallaron aplausos y se sucedieron los gritos, mientras unos decían:

—Dejar que lo abracemos, pues mañana se marcha.

Unos le abrazan, otros le echan flores, más allá una madre, con su pequeñuelo en los brazos, exclama:

—¡Don Miguel, permíteme que le bese mi hijo!

En fin, una verdadera locura.

Canta sus primeras canciones y, como de costumbre, la gente grita con el mayor entusiasmo, tributando grandes ovaciones al cantante.

De un grupo de amigos de cierta soprano, cuyo marido tiene negocios teatrales, se destaca una voz que dice:

—¡Ché!... ¡Menos filigranas! ¡Más pinyols!

¡Que hubo hecho! Le cayeron encima una lluvia de puñetazos y bofetones que lo dejaron nuevecito. Tuvo que intervenir la "poli" para evitar que el infeliz quedara hecho polvo.

Las repeticiones se sucedieron constantemente y Fleta correspondía dando las gracias al inmenso auditorio. De las gradas empieza a saltar gente; unos le abrazan, otros le besan; en fin, una verdadera locura.

Se creía que al terminar el concierto el público se hubiera marchado a casa. ¡Qué! Precisamente aquí fué Troya.

La corta distancia que media entre la plaza de toros al hotel Reina Victoria estaba completamente alestada de público, que esperaba el paso de Fleta. El coche tenía que ir a paso lento, pues de lo contrario el accidente era seguro.

El homenaje fué de los que forman época; todo el mundo aplaudía y se estrujaba alrededor del auto.

Una hermosa valenciana, acompañada de su esposo, se acerca a Miguel y le dice:

—Tome mi abanico como recuerdo; en este momento es lo de más valor que llevo encima.

En fin, ¿para qué seguir?, el éxito de Fleta en Valencia es una cosa verdaderamente extraordinaria. Tanto, que recomendamos al que vaya a la ciudad del Turia se abstenga de hacer ningún comentario desfavorable respecto a Fleta, pues tenemos la seguridad que lo echarían de cabeza al río. — A.

Nuestros músicos

LUIS MILLET

¿Quién no conoce en Cataluña a ese gran artista?

Luis Millet, con Nicolau y Morera, forman la Santísima Trinidad de nuestro renacimiento musical.

Artista exquisito, de vasta cultura y dotado de un entusiasmo inmenso en su obra. Porque la gran obra de Millet ha sido su Orfeo Catalá, agrupación única en el mundo que ha causado verdadera emoción a las más eminentes entidades musicales.

Un día el gran Strauss, entusiasmado ante la labor admirable de la agrupación, escribióle un coral, seguro de que ninguna entidad podría interpretárselo con la perfección que sólo Millet ha sabido alcanzar.

Es un soñador del arte vocal y gran admirador de la obra de Clavé. El ilustre vate catalán ha tenido en Millet uno de sus más grandes admiradores. Cuando el festival de Orfeones de Niza, allí fué Millet con los suyos, no con el solo objeto de llevarse el premio que con unanimidad le otorgaron, sino dar a conocer las obras de Clavé, pues precisamente dió como obra de lucimiento "La verema".

Fuó en el desaparecido café Pelayo donde Millet, en unión de unos compañeros, entre ellos el maestro Vives, ideó la constitución de una Sociedad coral de importancia, educando a los cantores musicalmente para que se pudieran atrever con las más difíciles producciones.

Era el espíritu del maestro Millet depurar el gusto del público, haciéndole oír las mejores obras de los compositores nacionales y extranjeros.

El alma soñadora de Millet se unió con el entusiasmo de Vives y en septiembre de 1901 fundábase el Orfeo Catalá.

Pronto aprobábase oficialmente los estatutos, siendo sus primeros maestros Luis Millet y Amadeo Vives, a los cuales se unieron más tarde José María Comella, Juan Salvat, Emerenciana Wehrle y Francisco Pujol.

En enero de 1892 se habían reclutado 28 socios coristas y 37 protectores, que se reunían en un pequeño local de una angosta calle de la Barcelona antigua.

Su primera aparición fué el 25 de abril de 1892 en un concierto organizado por el maestro Nicolau y el 31 de julio del mismo año daba en el Palacio de Clancas su "primera prueba de estudios" con una masa de treinta hombres, cantando canciones populares y obras originales de Vives y García Robles.

En octubre colaboraba otra vez con el maestro Nicolau, cantando la "Consagración del Graal" en los conciertos de la Sociedad Catalana que se daban en el teatro Lírico.

Fuó a principios de 1895 que el Orfeo Catalá aparecía en el Aleneo Barcelonés, siendo objeto de grandes entusiasmos. El amor y la perseverancia de Millet habían triunfado.

Desde aquella fecha memorable Millet pudo ver cómo la vida artística de su Orfeo Catalá iba en progresión ascendente.

La institución necesitaba cantar los grandes corales a voces mixtas y así instituyóse la sección de niños, de la que fué fundador el que estas líneas escribe, y más tarde la de señoritas. Encargóse de la primera Juan Gay y luego José María Co-

mella y doña Emerenciana Wehrle daba las clases de canto de 11 segundí.

Entonces se cantaron aquellas joyas artísticas de Victoria y Palestrina y principiaron los grandes conciertos y las excursiones artísticas, en las que tantos laureos cosechaba.

En 1901 hizo su excursión por Montpellier, Marsella y Perpignan, que fué una continuidad de laureos. El periódico "Le Petit Provençal" decía:

"Es imposible oír algo más armonioso musical y técnicamente más perfecto que la interpretación dada a las obras dadas en el programa."

Más tarde era en París y Londres donde se cubría de gloria, y últimamente, en su excursión a Roma, ha causado asombro en el mundo musical.

Todos sabemos la gran obra que ha realizado Luis Millet en sus estupendos conciertos.

Pero de este gran músico queda una labor que casi pasa inadvertida y es también de grandísima importancia.

Luis Millet ejerce una plaza de profesor en la Escuela Municipal de Música, donde acuden centenares de discípulos.

En sus lecciones no se vislumbra jamás el profesor rudo de empalagosa seriedad, sino el amigo que, con una amabilidad encantadora, educa al discípulo maravillosamente. Los estudiantes concurren a sus clases llenos de entusiasmo, pues siempre encuentran al gran músico amable para darles un consejo y hacerles advertencias. Y los frutos no han podido ser más brillantes. Esta pléyade de artistas jóvenes, que tanto honran a nuestra cultura musical, han recibido sus lecciones. Eduardo Toldrà, Francisco Costa, Tomás Buxó, Bernardino Gálvez y tantos otros han oído de los cariñosos labios de Millet sabios consejos y provechosas advertencias.

Nuestra música contemporánea tiene en Millet su llave maestra.

ALARD

Noticias

Por fin se ha nombrado un profesor de Piano

En la última sesión de la permanente de nuestro Ayuntamiento acordóse nombrar para la plaza de profesor de Piano vacante de la Escuela Municipal de Música al pianista Tomás Buxó.

Se dice...

Que un tenor catalán está haciendo grandes esfuerzos para contratarse en la temporada próxima del Real y alternar con Fleta.

Que Sagi-Barba ha devuelto el préstamo a Calvo para quedar libre en septiembre.

Que el maestro Lambert tiene ya terminada una nueva partitura que va a ser un escándalo. Y también se dice que el citado maestro está en tratos para adquirir una magnífica propiedad, pues tiene deseos de ser casero.

Que Caballé va a meter mucho ruido en su próxima tournée con la "Mari-Soi", de Guerrero. Los que veranean en Arenys de Mar todas las mañanas se van a la playa para oír a Federico cómo estudia la nueva partitura. Sabido es que el barítono de las multitudes es propietario de un soberbio chalet en la famosa villa de las almendras.

Que Rafael Millán está escribiendo con Rendón una partitura de éxito seguro.

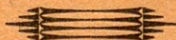
RESTAURANT del PARQUE de MONTJUICH -- Antigua FONT DEL GAT

Teléfono 50 H ~ Esmerado servicio a la carta y a cubiertos. -- Servicio especial para BANQUETES, BODAS y LUNCHS para BAUTIZOS. ~ Abierto por las noches

Clori en el Diluvio.

ARGOS DE LA PRENSA

OFICINAS DE EXTRACTOS DE PERIÓDICOS

BARCELONA

TELÉF. ~~1381 S. P.~~
10803

13 FEB. 1929

~~VIA LAYETANA, 30, 4ta F.~~

JAUME MARILL I FORNS

ARGOS DE LA PREMSA

OFICINES D'EXTRACTES DE PERIODICS

JAUME MARILL I FORNS

Rbla. Sta. Mónica, 15 i 17, entl. - BARCELONA - Tel. 10803

EL DILUVIO

Data 13 FEB. 1929

BARCELONA

COMO TRABAJAN NUESTROS MUSICOS

Luis Millet

Ha dicho un crítico que si Millet no hubiese dedicado todo su arte, todo su amor al Orfeo Catalá, hubiera sido indudablemente uno de los primeros compositores de la escuela catalana contemporánea. Ciertamente, porque el maestro Millet es quizá uno de los músicos que más profundamente conoce el folklore catalán. Enamorado desde su juventud de los cantos del pueblo, hacía frecuentes excursiones, muchas veces en compañía de Amadeo Vives, por tierras catalanas en busca de canciones, que anotaba y coleccionaba con todo esmero. Que conoce y ha gustado de los cantos de la tierra lo demuestran bien sus numerosas conferencias y los innumerables escritos que sobre este tema ha producido.

Pero la educación de su Orfeo Catalá no le ha permitido seguir en sus trabajos de compositor, y después de "Catalanesas" ya pocas veces el maestro se ha inclinado ante el pentágono. Todas sus energías las consagra a la gloriosa institución.

Mucho se ha escrito sobre Millet y su Orfeo; el público conoce la incomparable labor realizada por este músico con su institución, pero hay en la vida artística del maestro otra misión, que por ser poco conocida no deja de ser de excepcional importancia bajo el doble punto de vista pedagógico y artístico.

Nos referimos a la personalidad de Luis Millet como profesor.

En la Escuela municipal de Música desempeña el maestro Millet una clase de teoría y solfeo y una de conjunto vocal. Si queréis estimar el valor pedagógico de Millet procurad introducir en su clase una tarde de lección y veréis con qué amor trabaja y cómo educa a sus discípulos.

Es un aspecto completamente distinto, acostumbrado a tratar con grandes masas. Sus lecciones no son otra cosa que una conversación con el discípulo, al que trata como un amigo. Si es un momento de la lección de solfeo, corrige con amor las faltas, ya de afinación, ya de ritmo, procurando inculcar siempre el sentimiento artístico.

Más si se trata de una explicación teórica, entonces hay que oír de los labios del maestro cómo brotan ejemplos y más ejemplos hasta lograr la más perfecta comprensión. De los asuntos y objetos más vulgares sabe sacar comparaciones a fin de facilitar en la mente de los neófitos la resolución del tema. Y su explicación es tan amena, tan agradable, que los discípulos resisten las horas de clase sin cansancio alguno, al contrario, sienten vivo interés por oír las explicaciones sabias del maestro.

Por sus clases desfilan todos los años centenares de estudiantes y no veréis uno solo que no le quiera y admire. Todos le halagan, todos quieren hablar con él para recibir de sus labios sanas advertencias o también alguna chirligota que les hace estallar de risa.

Pero lo importante es que en las clases del maestro Millet veréis siempre los discípulos con semblante alegre, sin mostrar jamás el fastidio tan propio en el alumno que tiene que sufrir temas de difícil comprensión.

El maestro Millet, salva las arideces del estudio con explicaciones diáfanas, y como

su peroración es la palabra cariñosa de un amigo, poco a poco van esclareciéndose las ideas en la mente del estudiante, llegando con escaso esfuerzo a comprender claramente lo que al principio era una gran dificultad.

Encontramos al maestro sentado en la biblioteca del Orfeo hojeando unos periódicos. Al preguntarle a qué horas prefería dedicarse a trabajos intelectuales, contestó:

—No lo sé; no me es fácil escoger. Escribo cuando puedo y como puedo. Mis ocupaciones diurnas son numerosas, y por las noches, después de cenar, dedico unas horas al Orfeo. Así es que cuando me encargan algún trabajo lo primero que me preocupa es el tiempo.

Barcelona debe agradecer mucho muchísimo a Luis Millet. Con su genio ha creado una masa coral admiración de propios y extraños, y gracias a tan brillante institución ha sido factible oír las más culminantes composiciones de los maestros eminentes.

Bien es verdad que el pueblo barcelonés estima en alto grado la labor de Millet y su incomparable Orfeo y en más de una ocasión le ha testimoniado su devoción y apoyo.

A.

on tots dos havien viscut. Ambdós tenen a Vilafra-
ca, capital del Penedès, on van néixer, una plaça dedicada.
La d'En Llorens molt modesta. La d'En Milà molt vistosa. En
Milà, que té el sepulcre a Vilafranca, també té un monu-
ment a la Rambla de Sant Francesc d'aquella capital. En Milà
va escriure molt. En Llorens va escriure poc, tan poc, que
només se'n coneixen dos fascicles.

Aquests dos homes, brillant l'un i apagat l'altre, foren dos
estels del cel català que deixaren llur llum a la nostra terra.
Llur magnitud era igual, però en Llorens semblava menor, per-
què era més llunyà. Ambdós llegaren a la pàtria llur i a la
humanitat sencera una definició, que en ambdós és la síntesi
de la seva obra, basada en les més altes i pregones anàlisis. En
Milà va deixar la definició de la Bellesa i En Llorens la defi-
nició de l'ànima. Si la definició de la Bellesa d'En Milà resu-
meix tot el seu pensament estètic, la definició de l'ànima d'En
Llorens resumeix tot el seu pensament dialèctic. Ambdós ens
donen com de passada aquestes grans definicions que resu-
meixen el pensament humà de totes les èpoques, concentrat
en el pensament de l'època d'En Milà i d'En Llorens. En Milà
la dona en una nota de la seva obra de text «Literatura gene-
ral i Estètica», i En Llorens en els succintes apunts taquigra-
fiats per un deixeble i publicats suara per l'eminent Doctor
Carreres i Artau.

Aquestes dues definicions que passen a la posteritat, filles
naturals i legítimes dels seus pares, nasqueren com la flor en
el treball veritablement vegetal que van fer aquests dos grans
cervells, que van dedicar la vida a l'estudi. La mateixa pro-
porció que hi ha entre la planta i la flor, és la que hi ha entre
l'obra d'aquests dos mestres i la definició que ens llegaren. En
l'obra hi ha arrels, soca, branques i fulles, però sols en la flor
hi ha la llavor per engendrar plantes noves. Són com el De-
cret de Nova Planta.

La Bellesa, diu En Milà, és l'harmonia vivent. L'ànima, diu
En Llorens, és l'esperit unit a la matèria. En la definició d'En
Milà hi ha la conciliació de les lluites del classicisme amb el
romanticisme. En la definició d'En Llorens hi ha la conciliació
de les lluites entre l'espiritualisme i el materialisme. Si en tota
l'obra d'En Milà, ressona el picarol de la seva definició de la
Bellesa, en tota l'obra d'En Llorens, estesa en els apunts am-
plíssims taquigrafiats pel seu deixeble Balari i Juvany, publi-
cada fa pocs anys per la Facultat de Filosofia i Lletres de la
Universitat de Barcelona, ressona el picarol de la definició
de l'ànima. És el picarol de la idea ressonant en el silenci del
pensament.

Si algú ha posat el cascavell al gat, l'un al gat de l'art i
l'altre al gat de la ciència, han estat en Milà i En Llorens, nas-
cuts al Penedès en el moment de la resurrecció o desvetlla-
ment de Catalunya, morta o adormida des del final de l'edat
mitjana europea. Catalunya, en alçar-se del sepulcre gòtic, va
volar superar el sepulcre de l'època del renaixement, durant
la qual Europa havia assentat les bases del seu pensament mo-
dern, mentre la nostra Catalunya reposava.

CIOLOGIA. — De Santiago Rossi-
nyol i Ignasi Iglésies diu que amb
llurs obres dramàtiques traspassa-
ren les fronteres de la seva pà-
tria. Entre els assagistes sobre tem-
es de religió esmenta en primer
lloc Frederic Clascar i Josep Tarré,
dels quals lloa "els llibres que han
escrit sobre el moviment litúrgic se-
gons l'esperit de Solesmes."

Traduïm textualment el següent
passatge: "El franciscà Miquel
d'Esplugués (sic) és un fogós apo-
logeta; ell compleix la seva tasca
amb més fortuna que el popular
Manuel de Montoliu, en el qual so-
lament és de lloar la piadosa in-
tenció, mentre els treballs històrico-
literaris del mateix autor tenen va-
lor permanent."

A continuació anomena el doctor
Carles Cardó, "escriptorista i pu-
blicista" i Angel Carbonell que es
consagra a estudis sobre el "comu-
nisme cristià" i els problemes so-
cials. En el mateix passatge l'au-
tor parla del doctor Torras i Bages
com d'una persona vivent: "Monse-
nyor Torras i Bages ha reunit les
seves famoses Pastors en tretze
volums."

EL COLOFO. — El colofó d'a-
questa visió tan "diguem-ne sinte-
tica" de la literatura catalana a Cata-
lunya traspasa verament tots els
límits de l'extravagància. Després
de senyalar amb raó, com a ben do-
tats historiadors, Ferran Valls i Ta-
berner i Ramon d'Alòs, l'autor sa-
luda, en acabar, el qui "és recone-
gut com a legislador de la llengua
catalana: el prevere Ricard Aragó,
que també és força conegut com a
lingüista". I afegeix: "I això pot
ésser un símbol de la grandíssima
influència del catolicisme en la li-
teratura catalana i, inversament,
de com el catolicisme apareix inse-
parable de la literatura d'aquest
país."

CONCLUSIO. — Davant de tants
disbarats i de tantes fantasies, hem
de formular el mateix plany i el
mateix desig que havíem formulat
en un "Correu" anterior. És urgen-
tíssim que les nostres institucions
de govern organitzin un servei per-
manent de propaganda de la cultu-
ra catalana a l'estranger, que, si
més no, faci impossible que surtin
caricatures per l'estil de la que ac-
bem d'examinar. Amb unes poques
revisions com aquesta, la nostra li-
teratura acabaria per aparèixer als
ulls del món culte en el mateix
rang d'una estrambòtica literatura
colonial.

Clausura de l'Exposi- ció de Primavera

Diumenge vinent, dia 7, tin-
drà lloc la clausura de l'Exposició
de Primavera que és oberta al Sa-
ló de l'Art Modern del Parc de
Montjuïc. Els qui aquests darrers
dies han tingut interès de visitar-
la i s'han trobat amb impediments
a l'entrada del recinte creats per
altres organitzacions, a les quals
la Junta Municipal d'Exposicions
d'Art és aliena, tindran ara oca-
sió de poder visitar per darrera
vegada l'Exposició de Primavera
que, amb un tan considerable èxit
de crítica, s'ha celebrat aquest
any.

que, amb un gran prestigi, i
pràctic cada dia, no catalans que
es passen regaladament la vida a
l'estranger i, de tant en tant, ens
vinguin a fer sermons agres des
del Ritz o des dels diaris «apro-
vincianats».

Diu que només amb una actitud
noblement combativa, ens adona-
rem de la profunditat axiomàtica
del fet que la puixança política i
la cultural han presentat, sempre,
a la nostra terra, un sincronisme

L'Orfeo Català a Montserrat

Per tal de festivar l'èxit que as-
solí el Festival Bach celebrat per
l'Orfeo Català els dies 25 i 31 del
passat mes de maig, la Junta Di-
rectiva d'aquesta entitat acordà ob-
sequiar la seva secció coral amb
una excursió d'esplai a Montser-
rat, la qual cosa tingué lloc el pas-
sat diumenge, dia 30 de juny.

Més de tres-cents expedicionaris
pujaren al cim de la santa munta-
nya en tren i cremallera especials,
i enmig d'aquella cordial germa-
nor i jovialitat característica dels
nostres fervorosos cantaires.

Per bé que l'excursió era d'esbar-
jo i descans i, podríem dir d'in-
cògnita, la secció coral, en assistir
a la missa de dos quarts de dotze
que se celebrà a la Basílica, no
volgué deixar d'oferir a la Patro-
na de Catalunya un ramell de sen-
tides cançons, no pas per petit i
modest, menys flairos i exquisit.

Malgrat no haver-se anunciat la
visita de l'Orfeo, la gran nau del
temple s'omplí a vessar de nom-
brós concurrència, i l'altar major
lluï l'enllumenat de les grans so-
lemnitats, finesa que s'agraï cor-
dialment als bons frares del Mo-
nestrir.

Durant el Sant Sacrifici, l'Or-
feo cantà la «Cançó de la Rosa»,
«Cançó de la Moreneta», «Cançó
dels llauradors», del mestre Nico-
lau, i «Pregària a la Verge de
Montserrat», del mestre Millet.

Acabada la Missa, els mateixos
elements de l'Orfeo, que sota la
direcció del mestre Pujol donaren
el dijous anterior, al Palau, la no-
table sessió de música de composi-
tors montserratins dels segles dis-
setè i divuitè, varen cantar la
«Salve Regina», del Pare Casano-
ves, per a cor a quatre veus, so-
prano i continu.

L'acte s'acabà amb el cant del
«Virolai» i adoració a la Regina de
Catalunya.

La impressió que produïren
aquests cants, fou veritablement
notable, especialment la «Salve
Regina», de l'antic frare montser-
ratí, que complagué en extrem
la reverent Comunitat que, des de
les tribunes del Temple assistia al
religiós acte.

El dinar fou servit, esplèndida-
ment, al saló de luxe del Restau-
rant del Monestir, i donà lloc a què
el seu propietari, senyor Catasús,
demostrés el seu amor a l'Orfeo i
la seva traça i bon gust en aquests
afers. Cada cantaire trobà, sota el
plat, la popular «Auca de Mont-
serrat», amb un rodolí nou que hi

afegí, exprés, el seu autor, el for-
midable dibuixant senyor Junce-
da, rodolí allusiu a la visita de
l'Orfeo, que fou molt celebrat.
També ho fou el «Menú» exquisi-
tament dibuixat pel notable artis-
ta senyor Renart, el qual va saber
vessar, en la seva reeixida obra,
una finíssima observació i molta
traça i enginy.

Acabà el dinar amb parlaments
a càrrec del mestre Millet, i dels
senyors president, vice-president i
secretari, que foren molt aplau-
dits, en especial en anomenar els
qui amb llurs obsequis i donatius
contribuïren al més gran èxit
del banquet.

Fou un moment d'emoció quan
el senyor Bastardes recordà la
sobtada mort del cantaire Jaume
Canela, qui prengué part en el
Concert Montserratí, i finia po-
ques hores després. Un piados record
sortí de tots els cors dels
germans cantaires.

«El Cant de la Senyera», que
sorgí espontani, clogué aquest ac-
te de germanor que tan satisfac-
tori fou per a tots.

Durant la tarda els orfeonistes
feren petites excursions als indrets
més propers de la Santa Munta-
nya, utilitzant les facilitats do-
nades pel gerent dels F. C. a Grans
Penedents; altres, romangueren
impressionant fotografies pels vol-
tants del Monestir i no mancà un
nombrós aplec de coristes que
acudí al voltant de la Verge a
pregar la «Visita Espiritual», i
també pregar, col·lectivament, pel
company suara traspasat, a la bo-
na memòria del qual, fou oferta,
a més, la Missa del mati.

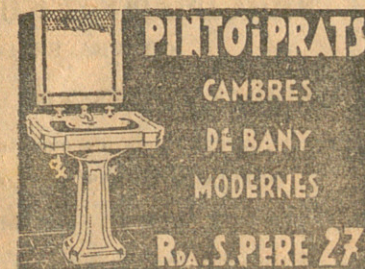
A les set del vespre i després de
prendre comiat de la Patrona de
Catalunya, l'estol de cantaires
davallà la Santa Muntanya amb
el cor i els ulls amarats d'aquella
sana alegria, d'aquella fortitud
d'esperit i d'aquella imponderable
visió que dona sempre una visita
al lloc que simbolitza tantes i tan
belles coses i que cada català por-
ta arrelat en el més profund de
la seva ànima.

VACANCES

**Voleu fruir-les delitosament als millors
indrets de Catalunya i Balears? Dema-
neu informació als**

SERVEIS DE TURISME «LA VEU»

Fontanella, 16, primer - Telèfon 20676

PINTOI PRATS
CAMBRES
DE BANY
MODERNES
R. S. PERE 27

EL DEMÓCRATA

SEMANARIO LIBERAL DEMÓCRATA

Número suelto. 10 cénts.

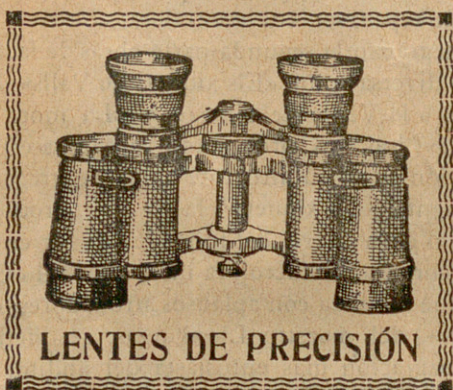
Saldrá los domingos

Trimestre, 1'50 ptas.

Los trabajos insertos en este periódico, se publican bajo la exclusiva responsabilidad de sus autores.

Redacción y Administración
CALLE DEL LIRIO, núm. 2

Anuncios a precios convencionales
No se devuelven los originales

LENTES DE PRECISIÓN

Central de óptica de F. GOMEZ

PASEO DE GRACIA, 58. (JUNTO AL APEADERO)

— Especialidad en las fórmulas de los señores médicos oculistas —

La casa más económica de Barcelona

Pró moralidad

Por fin, parece va a emprenderse una tenaz campaña moralizadora que dé al traste con la política de absorción llevada a cabo, con notorio abuso, por el alcalde señor Tardá.

A tal objeto, no perdona medios, la mayoría liberal de nuestro ayuntamiento, muy felizmente secundada por individuos de la corporación municipal que, sin comulgar en idénticos ideales políticos, consideran de primordial interés, aunar esfuerzos que sean bastantes para cortar abusos e irregularidades cometidos al amparo de impunidades más o menos reales y siempre con miras a fines particulares y en beneficio de *quien* concibió la administración de un pueblo, como *medio* eficaz para proporcionarse un cómodo bienestar, importándole un comino que, para conseguir su objeto, tenga que perjudicar los intereses de aquellos que en mala hora le otorgaran su confianza.

Al fin podrá ver Granollers que en el Ayuntamiento se hace obra positiva; que sus mandatarios velan por los intereses que les

fueron encomendados, impidiendo, con valentía, que cualquier desaprensivo proceda a su malversación.

Esta es la verdadera posición de los concejales que, sin miras particulares, han ido al consistorio dispuestos a laborar en pró de nuestra villa; cualquiera otra por ellos adoptada, habría de calificarse de cobardía sin límites, ya que contribuiría sólo a allanar los obstáculos con que pudiere tropezar el alcalde en el resbaladizo camino emprendido con manifiesto perjuicio para los intereses de Granollers.

La misión que los concejales hanse impuesto, es de una escrupulosa fiscalización, al objeto de que la administración sea verdad; que no quepan amañes ni filtraciones, en los ingresos, que sirvan para llenar *vacios*, engañando con indignidad al pueblo, que tiene derecho a saber si sus representantes han cumplido, o no, su cometido.

Y no han de valerle al señor Tardá sus *excelentes dotes* de hacendista; Granollers ha de convenirse de su nefasta labor y ello ha de ser un baldón que pesará sobre su vida — llamémosla política, — llegándole algún chispazo también al asesor de guar-

darropía, pues el pueblo olvidar no puede que ambos son REINCIDENTES.

ECOS

Pasó vertiginosa la Fiesta Mayor, arrastrando consigo bullicio, alegría...

De ella queda tan sólo un recuerdo; quizá una ilusión; tal vez, un desencanto... ¡Ah!

En los castos oídos de doncella hermosa, hallan eco todavía, ardientes promesas de apuesto galán... ¡Ah!

El desvío, la coquetería de la amada, hicieron sangrar el corazón del cándido doncel... ¡Ah!

Y aquélla, la doncella hermosa de castos oídos, bendice la Fiesta Mayor: ¡es tan feliz!... ¡Ah!

El cándido doncel, de ella reniega: ¡Sufre tanto!... ¡Ah!

¡Esta es la vida!

CHILÓN (poeta)

© ©

Al alcalde no le queda otro remedio que aflojar el bolsillo y pagar a la «Pubilla» 400 pesetas que la adeuda, según resolución judicial.

De esta data vamos a sufrir un alcalde desdentado; ya que, según expresión muy suya, «sacarle un duro, es sacarle una muela.»

Son cuarenta duros... ¡cuarenta muelas!

¡Pobre alcalde! Podrá hacer la competencia al esclarecido orador «Noi de Tona».

© ©

El matonismo impera bajo la capilla de San Roque, según noticias que a nosotros llegan.

La gente de la «punxa» se nos vuelve «pinxa». ¡Ole ya!

El mejor día veremos al escuadrón de caballería aquí destacada, en funciones, desarrollando a los cohabitantes de San Roque, cuando tengan que recibir alguna visita.

Hay gente terrible en Granollers, ¿verdad, señor administrador de la «punxa»?

© ©

Nuestro señor alcalde no asistió el jueves a la sesión del Ayuntamiento.

¿Cuál es la dolencia que aqueja a nuestro «Batlle»?...

La lavandera («bugadera») de su casa quizá podría darnos razón.

Y es lógico: hay momentos en la vida en que el más valiente se... etc., etc., etc.

Pepet, toma bismuto, que te sentará muy bien.

© ©

El pasado domingo, en el local en que se celebraba una fiesta artística, cuyo programa corría a cargo del «Orfeo Català», ocurrió un sucedido chistoso, a fe.

Terminada la fiesta, a un grupito de barítonos y tiptetes se les ocurrió pedir a grandes voces... ¡no sé qué!

Un caballero que asistía a la fiesta, se dirigió al grupito de «cridaires» y, encarándose con el «barítono», le preguntó: «Noi, ¿a qui crides?»

Esta pregunta fué coreada por grandes carcajadas de los que les rodeaban, las cuales desconcertaron e hicieron enmudecer al «coro de cándidos».

© ©

Según se nos afirma, el Excmo. señor Gobernador Civil de la Provincia, ha impuesto a la Alcaldía una multa de 500 pesetas, por permitir el juego a los prohibidos, en esta Villa.

¿Es posible, amigo del alma, mi caro «Pepet», que te apliquen estos correctivos a tí, que eres dechado de «moralidad»?

No lo quiero creer, ya que si ello fuera cierto, dí, amigo del alma, ¿cómo te las arreglarías?

¡Caray!, empiezo a convencerme de que te persigue la desgracia.

© ©

El Alcalde quiere que los que entren mosto en nuestra villa, paguen los derechos correspondientes en «Sant Roc».

El Ayuntamiento, velando por la peseta, a fin de que no se torne «enferma», pretende se paguen aquéllos en las Casas Consistoriales.

Esto perjudica al Alcalde en sus planes financieros.

¿Cuál será el final?

¿A dónde irán a parar las pesetetas en cuestión?

¿Se las llevará San Roque?

¿Serán para el Ayuntamiento y, por ende, para el pueblo?

Esto deseamos.

© ©

Los amigos del diputado por el Figaró, señor Plaja, están resentidos con él, por no haber aceptado la invitación que le hicieron, y no haber venido ni un solo día de los de la Fiesta Mayor.

Yo creo que el señor Plaja, muy cuerda-mente, se habrá dicho: «¿I a mí, què se m'ha perdut a Granollers?»

© ©

Nuestro Alcalde, no sosiega: se pasa el día (y la noche) confeccionando con el «gachó de las tinieblas», que es quién le asesora y hace bailar al són que le conviene.

¡Pobre Tardá! Te viene muy ancha la casa de Alcalde, ¿verdad?

¿Me quieres crer? ¿Sí? ¡Pues, dimítele!

© ©

Viendo a nuestra primera autoridad local, los días de Fiesta Mayor, vino a mi mente aquel verso (?) de Ispronceda:

«¡Dios mío, qué solos se quedan los muertos!»

Chilón

El «Orfeo Català» en Granollers

Ignacio Mendo, el presidente de «La Alhambra», es de los presidentes que «actúan». Por «su» sociedad, por esa sociedad recreativa que le elevó a su primer puesto, se desvive y se agita y va de acá para allá. Mendo tenía, hace tiempo, la obsesión de hacer «algo», en el bello entoldado que todos los años se levanta en la plaza de Perpinyá, por cuenta de «La Alhambra», que fuese digno de Granollers, y por el que estas líneas escribe se le indicó que, si se conseguía, nada mejor que un concierto por el «Orfeo Català». De esto, hace ya dos años y Mendo, el tozudo aragonés, no ha cejado y, sino en el entoldado precisamente, a causa de ciertos reparos puestos por los directores del «Orfeo», esta institución, orgullo de nuestra patria, ha estado en Granollers. Que nadie, sino él, se vanaglorie de haber proporcionado a nuestra villa el goce intenso de saborear en casa las filigranas de la «orquesta humana» que dirige Millet, como adjetivó al «Orfeo» uno de los más eminentes músicos franceses, a raíz de su aun reciente excursión a París y Londres. Que nadie invoque su amor, más o menos sincero, a las cosas de nuestra tierra, queriéndose abrogar para sí lo que sólo es debido a la simpática tozudería de Mendo, que por durante dos años no ha cejado hasta ver conseguido el noble objetivo de hacer vivir a Granollers unos momentos de la vida espiritual asequible solamente a los pueblos grandes por su cultura artística.

* * *

El domingo, día 6, a pesar de no haberse invitado públicamente a la población, ésta se hubiera trasladado en masa a la estación para recibir a los orfeonistas, si la lluvia torrencial, que retuvo a los expedicionarios en el interior del tren por más de media hora, no se lo hubiese privado, en parte, porque aun no cesó el fuerte aguacero que llenó de agua nuestras calles, fueron en gran número los granollerenses que fueron a rendir homenaje a la primera institución artística de Cataluña que nos honraba con su visita. Y entre los aplausos de unos, la curiosidad de otros y el respeto cariñoso de todos, desfilaron nuestros huéspedes por las calles de Granollers, precedidos de la orquesta «Sendras» y acompañados de la comisión de fiestas, autoridades e invitados, que seguían tras la «senyera».

En pocos momentos llenóse el amplio local del «Mundial Cine», habilitado para dar en él el anunciado concierto. Y con aplausos saludó-

se la aparición de la «senyera» y la del maestro Millet. El concierto comenzaba... Las vibrantes notas de «El cant de la senyera» fueron dichas magistralmente; «Cançó de Nadal», de Gerez, hubo de repetirse, y fueron aplaudidas «Cançó de Nadal», de Romeu; «La gata i en Belitre», de Pujol, y «Cançó de breçol», de Sancho Marraco, que fué repetida, entre los aplausos entusiastas a la labor exquisita de todos y en especial de la señorita Andrea Funnells, su principal intérprete. «La sesta», que sobre motivos populares mallorquines compusiera el maestro Nogueras, fué una lástima que no se repitiera: es, al modesto parecer de este aficionado, una obra bella por su inspiración melódica y por su riqueza de armonía; «L'he-reu Riera», la danza popular del maestro Cummellas, dió fin a la primera parte y hubo también de repetirse.

Integraban la segunda parte obras de factura tan diversa como «Els xiquets de Valls», los «Goigs a la Verge de Nuria» y «La mort de l'escolà». Las tres, produjeron verdadera estupefacción en el público, que habíase entregado totalmente. «Els xiquets», la popular producción del gran Clavé, del fundador de las entidades corales que fueron la iniciación del «Orfeo», fué recibida con aplausos atronadores; els «Goigs», del maestro Llongueras, recibieron la consagración más entusiasta del auditorio, que manifestó ya su agrado cuando aun no había terminado su audición; pero donde el público quedó suspenso, subyugado, fué al finalizar «La mort de l'escolà», la soberbia obra — obra de amor y piedad, de dolor y ternura, verdadero alarde de inspiración y tecnicismo del maestro Nicolau, — el cual sirvióse, para crear tanta belleza, de una de las más sentidas poesías de Verdager, el glorioso poeta de Cataluña. Los aplausos y aclamaciones no cesaban y hubiérase repetido a no ser el asfixiante calor que reinaba y que movió a muchos a no insistir en sus pretensiones, aun contra su voluntad. El «Orfeo» dominaba por completo a nuestro público, el menos fácil de dominar, por ser de los menos avezados a esas grandes manifestaciones en las cuales se rinde culto al arte, en su más noble acepción.

«Aucellada», de Jannequin; «O magnum mysterium», de Victoria y el «Credo de la Misa del papa Marcelo», de Palestrina, figuraban en la tercera parte del concierto. Nuestra pluma no se cansaría de escribir elogios, que a alguien podrían parecer repetición de los que se han prodigado a los artistas discípulos de Millet, por quienes para ello tienen autoridad y competencia. Consignaremos, sólo, que de esta tercera parte, el «Credo» fué el «clou», la nota dominante, el todo para el público, que no sabía de qué admirarse más, si de la portentosa obra creada por el divino arte que inmortalizara a su autor, o de la interpretación mágica conseguida por la gloriosa entidad que ha asombrado a la intelectualidad mundial interpretando las más grandes obras musicales creadas por el genio de un Bach, de un Beethoven, de un Wagner... Los vítores y aplausos obligaron al maestro Millet a presentarse distintas veces, rodeado de los orfeonistas.

* * *

Estos, terminado el concierto, fueron obsequiados en el salón del Casino y en las Casas Consistoriales, partiendo en el tren especial, que salió a las ocho y media para Barcelona. Fueron a la estación las autoridades y gran número de admiradores que felicitaron caluro-

samente al maestro Millet y prorrumpieron en formidable aplauso al arrancar el convoy.

* * *

Al felicitarnos del éxito alcanzado por el concierto del día 6, hemos de felicitar efusivamente a la comisión de fiestas y a cuantos — entidades y particulares —, haciéndose suyo el proyecto de «La Alhambra», nos proporcionaron un día de las pasadas fiestas consagrado al arte y consiguieron una suma respetable para la santa casa donde se acogen los necesitados, los vencidos. ¡Que los pobres asilados y enfermos sepan que la caridad de Granollers se ha manifestado en espléndida fiesta de dulces cantos y melodiosas armonías que elevaron — siquiera por unos momentos — nuestro espíritu a regiones ideales!

A. G.

AYUNTAMIENTO

El jueves celebró nuestro Ayuntamiento sesión de segunda convocatoria.

Presidió el teniente Alcalde señor Puigrodón y asistieron a la misma los concejales señores Estrada, Pagés, Barbany, Torras, Puntas y Riera.

Leyóse el acta de la sesión anterior, que fué aprobada con una protesta del señor Torras, por constar en la misma frases de relativa crudeza dirigidas a la Presidencia, que no fueron fielmente traducidas por la Secretaría.

Dase cuenta de un oficio del señor Gobernador ordenando se rehaga el presupuesto extraordinario que este ayuntamiento comecionara.

A propuesta del señor Puntas, pasa a la comisión correspondiente.

Así mismo pasan a la comisión de Fomento, varios permisos de obras.

A la distribución de fondos del presente y pasado mes le cabe la suerte de ser no aprobada por unanimidad, por no haber presentado el contador dicho estado en la fecha prescrita por la ley. Al propio tiempo acuerda el ayuntamiento llamar la atención de dicho funcionario a fin de que las cuentas para su distribución se presenten de un mes para otro.

El señor Torras propone: que el consistorio faculte a la comisión de Hacienda para que pueda procurarse unos impresos que son necesarios para el cobro de arbitrios sobre uvas; y que ratifique el acuerdo tomado en las sesiones últimas de que dicho arbitrio se cobre en el ayuntamiento y con la intervención de un individuo de la comisión de Hacienda. Así se acuerda. Que el ayuntamiento oficie a los señores Rector de la Universidad, Alcalde de Barcelona, diputado provincial señor Fages y a cuantas personalidades crea pertinentes, de las que con su presencia contribuyeron a dar esplendor al acto de la colocación de la primera piedra del nuevo Hospital-Asilo, significándoles su agradecimiento.

Que se telegrafe al Director principal de Obras Públicas a fin de que el gobierno ordene se proceda inmediatamente a la construcción del puente sobre el Congost. Y que se nombre a una comisión compuesta de los señores Torras, Barangé y demás personalidades que se crea oportuno, para que gestionen la pronta resolución del repetido asunto.

Que siéndole de gran conveniencia, al

ayuntamiento, ingresar cuantas cantidades acredite, el ayuntamiento acuerde que por el actual señor alcalde, se ingresen las cuatrocientas pesetas, que adeuda a la Caja Municipal, según sentencia judicial.

A requerimiento del señor Puntas, el señor Torras accede a que quede esta proposición sobre la mesa para reproducirla en la sesión próxima, si preside el señor Tardá.

Que en vista de que por algún empleado de la Administración de Consumos se pusieron trabas a la Comisión de Hacienda, que en uso de perfectísimo derecho, intentaba, percatarse de la situación económica de la misma, el ayuntamiento acuerde dar amplias facultades a dicha comisión para que haga la liquidación el día que estime conveniente; y para evitar aleguen ignorancia, los funcionarios de aquella administración, si les oficie el tal acuerdo.

Que se telegrafe al gobierno felicitándole por su actitud en pró de la neutralidad de nuestra nación en el conflicto europeo.

Que las basuras recogidas los días de mercado se viertan en los campos que cultivan los asilados, facultando a estos para que puedan vender las que les sobren, cuyo producto el ayuntamiento cede al Hospital y Asilo.

Que en vista del celo y honradez con que proceden los señores que fueron nombrados fiel y aforador interinos, se les nombre en propiedad.

Que se lleve al consistorio una relación de morosos al ayuntamiento por todos conceptos, del pasado año y del presente.

El señor Puntas propone y el consistorio acuerda que se pida al alcalde y al presidente de la Junta Carcelaria una nota detallada, con indicación de jornales y todos los gastos, sean cuales fueran, incurridos en la construcción del Laboratorio Bacteriológico, por circular rumores de que se han pagado con exceso el importe de aquéllas.

A las 10 y media se levanta la sesión.

NOTAS LOCALES

Hemos recibido un emplar del lujoso programa anunciador quemagistralmente ha editado la casa Garrell, co motivo de la pasada fiesta mayor.

Con verdadera fruición hemos saboreado una serie interesante de apntes históricos locales que avaloran dicho pgrama, debidos a la exquisita pluma del istre granollerense Esteban Garrell, así comoos ha enorgullecido el ver que de nuestro pbls salen trabajos que pueden muy bien coretir con los de poblaciones de mayor imponcia.

La pasada semana resó de Madrid el abogado asesor de la Asocón de Harineros y particular amigo nuestidon José Coma, a donde fué con objeto de cer determinadas gestiones cerca del Gobie.

Se nos asegura que pto aparecerá en esta villa un boletín, órganl «Club Ciclista» local.

La cantidad recaudadaaquilla el día en que se celebró el concierto «Orfeo Català», asciende a 2,600 y pico detas, creyéndose

que, pagados todos los gastos, quedará un remanente de unas 600 pesetas para entregar al Hospital y Asilo de nuestra villa.

Anoche vióse muy concurrido el «Mundial Cine», en el cual se exhibe «La Tormen-ta», película de largo metraje, además de actuar la cancionista «Mary Blanca».

Por iniciativa de nuestro buen amigo don José Mª Carreras, se ha reunido el «Club Ciclista», acordando la celebración, a primeros de Octubre próximo, de grandes carreras de bicicletas, con valiosísimos premios en metálico, fijándose para el primero la cantidad de 300 pesetas. Créese que en estas carreras se correrá la Copa Carreras, ofrecida por este señor, que es objeto de grandes elogios por parte de los deportistas locales.

Esta semana ha fallecido en Barcelona don Juan Sampera y Torras, que por sus actos de altruismo en pró de Las Franquesas, su pueblo natal, ha poco recibió del gobierno alta distinción, nombrándosele marqués de Las Franquesas.

E. P. D.

Ayer fué bautizado un hermoso niño con que ha visto aumentar su prole nuestro distinguido amigo don Paulino Torras.

Nuestra enhorabuena.

ÚLTIMA HORA

Nuestro «valiente» ha tenido una idea «luminosa».

En vista de que los derechos de entrada de las uvas iba a cobrarse conforme a los deseos de la mayoría, es decir, procediendo al cobro de manera que no hubiese lugar a dudas y, por ende, descontando todo mangoneo, ha hecho imprimir solicitudes — que entregará a los cosecheros — a fin de que estos las dirijan al Administrador de Consumos, instando el depósito, como tales cosecheros.

Pero como que la tal solicitud es estemporánea, ni la comisión de Hacienda y Consumos, ni el Ayuntamiento autorizará tales depósitos, de suerte que los incautos que caigan en el lazo deberán pagar por aforo y además los gastos de agencia (?) al inventor y defensor de tan luminosa idea, concebida ante el despecho de ver fracasar sus planes financieros (?) y el temor de que pueda transcender al público la diferencia entre la recaudación de 1908 y la del año actual.

IMP. DE E. GARRELL : GRANOLLERS

CAMISERÍA PUIG

PELAYO 32, • BARCELONA

 Champagne
HENRI BALIGANT y C^o

Casa fundada en el año 1904 REPRESENTATES
EN ESTA COMARCA
EPERNAY J. CUNILLERA e HIJO

DINOL: EXCELENTE TÓNICO

DINOL: Poderoso RECONSTITUYENTE

DINOL: De positivos resultados en la NEURASTENIA.

DINOL: Estimula el apetito y facilita la digestión.

DINOL: Da Salud, Alegría, Fuerza, Vigor

Depósito en Granollers: Farmacia del Dr. Trullás

GALLETAS Y BIZCOCHOS CUNILLERA

Plaza Constitución, 28.-Granollers

ACEITES Y JABONES

Hijos de E. Barangé

FÁBRICAS EN
Granollers - Gerona - Barcelona
(Sans)

Dr. M. Camps

VIAS URINARIAS
SÍFILIS: MATRIZ

: Aplicación intravenosa del 606:
: : Tratamiento especial de la blenorragia : :

Consulta particular: Ronda Universidad, 14, pral., 1.ª - De 3 a 5
Consulta económica: Fustería, 2 y 4, 1.ª - (Entre Plaza A. López y
Calle Ancha) de 12 a 1 y de 7 a 9 noche.

BARCELONA

DISPONIBLE

DISPONIBLE

Arte fotográfico MASANAS

PLAZA GANADO, 5 y 7 (Café Nuevo)

FOTOGRAFÍAS ARTÍSTICAS
AL CARBÓN, ESMALTE,
Y A LA GOMA BICRO-
MATADA, etc. etc.

GRANOLLERS

REPRODUCCIONES Y AMPLIACIONES

granda granola impressiona cada vegada més de cinc cents elcosos de moda, que són els que porten la moda de la nostra terra. Actualment té el propòsit d'anar impressionant tot allò més important i característic de la nostra repertori de l'Orfeó Català.

Doncs, comencem amb totes les nostres forces aquesta saludable orientació. A part de l'article industrial, de moda, banal i passatger per als us de les grans multituds, cal que hi hagi una creació artística que quedi a l'altura dels gustos i dels gustos que ara ens farien uns discos reproduïts, en tantes i tantes còpies, les impressions i l'orgull de Bach, o uns altres trameten-nos les veritables interpretacions dels ornaments que escriven els Couperin, els Rameau, els Lully, etc.

Doncs, comencem a estudiar i a treballar a tots aquells qui han portat, sia com sia, llur cooperació a la bella realització d'aquests discos magnífics de la "Missæ Solennis" de Beethoven interpretats per la gran orquestra de la

La commemoració de l'Onze de Setembre

Centenars de corones. — Parlaments i ovacions. — L'Orfeó Català és aplaudit amb extraordinari entusiasme

S'ha celebrat la tradicional diada de l'Onze de Setembre, la qual, d'any en any, ha crescut sempre i que sols durant el període de la dictadura ha hagut de sofrir interrupció.

Enguany la festa ha superat tots els precedents. Fou una cosa tot simplement grandiosa. A certes hores aquells voltants presentaven un aspecte de graniositat imponent; difícilment podia donar-se un pas per allí. A part dels moments culminants, durant tot el dia no deixà d'anar-hi gent a carregar fets; hi hagué hores que la gent que hi feia cap era a veritables riuades. No és pas possible de comptar el nombre de corones que a banda de Roda, les moltes banderes catalanes i domassos; els balcons plens de públic; la remor joiosa de la concurrència; els cants dels orfeons, les mateixes veus dels que venien perïodes i fills amb literatura de la diada... tot plegat formava un conjunt d'una vibració extraordinària.

LA COMISSIÓ ORGANITZADORA

No cal dir la feina enorme que calgué enguany damunt la Comissió organitzadora de l'Onze de Setembre, en la diada de dissabte nit i diumenge; sense comptar tot el treball d'organització que feia dies que realitzava. Els qui formen la Comissió organitzadora són els senyors Valls, pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; Quadreny, de la Unió Catalana; Alberich, de la Lliga Regionalista; Tomás i Píera, del Partit Catalista Republicà; Alay, de l'Esquerra Republicana de Catalunya; i Castanyer, dels Casals d'Esquerra de l'Estat Català.

A alguns bons ciutadans es presten voluntàriament a ajudar els membres de la Comissió que al peu del monument tenien cura de la recepció de corones.

També feren bona feina uns guardies urbans i bombers que foren destacats al lloc de l'homenatge.

LA PRIMERA CORONA: DEL CENTRE POPULAR CATALANISTA DE SANT ANDREU

A dos quarts de deu de la nit del dissabte fou duta al monument de Casanova la primera corona. Era dels entitats Catalànica Social de la Dona del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu i Jovenut Catalista de Sant Andreu.

El públic, ja ben nombros, acollí la primera ofrena amb una gran ovació i visques a Catalunya.

ALTRES CORONES I VISITES. — NACIONALISTES BASCOS

Després seguí la presentació d'altres ofrenes. Una representació de nacionalistes bascos, vers mitja nit anà al monument amb una corona magnífica. El senyor Benigne Albuja, promotor d'un breu parlament vibrant que fou ovacionat, en mig de càlids visques.

SARDANES

Prop de les dues de la matinada desfilà davant del monument la cobla Emporium, la qual executà les sardanes següents: «Per tu ploro», «La Santa Espina» i «Els Segadors». A continuació, la cobla Barcino també executà «La Santa Espina» i «Els Segadors». Ambdues cobles foren molt ovacionades.

L'OFRENA DE «LA VEU DE CATALUNYA»

Com cada any, també aquest, no cal dir-ho, fou duta al monument de Casanova la corona del nostre diari, amb la corresponent lleçada en cinta

barrada. Fou rebuda amb nòdrits aplaudiments.

LA CORONA DE LA LLIGA REGIONALISTA

Ja el dissabte nit trameteren corones al monument de Casanova diferents entitats de les adherides a la Lliga Regionalista. Ja hem dit com fou la primera la del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, Jovenut i Cultura Social de la Dona del mateix centre, adherit a la Lliga.

Durant la diada no mancaren les ofrenes de totes les altres entitats adherides a la Lliga, les quals en llurs estatges socials tenien onejant la bandera catalana. Al local de la Lliga també hi onejava, junt amb la republicana, i també hi havia domassos.

LA MISSA DE LA LLIGA DE LA MARE DE DEU DE MONTSERRAT

Segons costum plaçós i loable «a tres anys», la benemèrita Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat organitzà la celebració d'una missa cantada en sufragi dels màrtirs de Catalunya, al temple de Sant Just. La missa se celebrà a les nou, amb esplendor, i s'hi veié una gran concurrència que emplenava l'església.

DOMASSOS I BANDERES

Durant la diada de l'Onze de Setembre, foren molts i moltíssims els balcons que aparegueren endimantats amb domassos de drap català i amb la bandera barrada, a desgrat de trobar-nos en una època de l'any en què molts són absents, en estiu.

EL GOVERN DE LA GENERALITAT I L'AJUNTAMENT A L'HOMENATGE

L'ofrena de rams i corones seguí durant el matí del diumenge, d'una manera molt nòdrita. N'hi hagué de totes les procedències, d'entitats culturals i polítiques, de totes tendències, des de despatxos i d'Associacions, de grups d'amics i de particulars, de Barcelona i d'arreu de Catalunya. No hi manca la nota simpàtica i sentimental dels nius, que foren enguany Pepeta Riaz-Antoni Anguera i Teresa Quintana-Francesc Esquirol, que hi deixaren llur ram de noces.

També hi hagué l'ofrena dels governadors de Barcelona, Girona i Lleida, i de molts Ajuntaments d'arreu de Catalunya.

I arribà el moment culminant d'anar al monument de Rafael Casanova el govern de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

La comitiva es formà a la Plaça de la República, on durant el matí sobretot hi ha, ni també molta animació, i alguns orfeons hi feren cants. Eren dos quarts d'una, quan començà a sortir la comitiva.

Obrien la marxa de la llarga comitiva que formaven els cotxes oficials una secció de batidors de la Guàrdia Urbana de cavall, de gran gala: A continuació, en un cotxe, els maces de l'Ajuntament, després un cotxe amb la corona de l'Ajuntament i un altre amb la de la Generalitat, en destinació ambdues al monument de Rafael de Casanova.

En altres cotxes seguien els regidors senyors Ventós, Duran, Casanellas, Puig i Munné, Vilalta, Sagarrà, Casals, Pellicer, Ventalló, Bertran, Sánchez, Vachier, Solà, Alomar, Bausili, Armengol, Brasó i Amat, designats per a representar l'Ajuntament, a més del secretari. El diputat a Corts i també regidor senyor Campany, feia costat a l'alcalden senyor Agudà, en un altre cotxe.

Un cotxe amb els maces de la Generalitat, seguia l'anterior comitiva i precedia la que formava el Govern de Catalunya.

El secretari general senyor Vega i el secretari polític de la Presidència, senyor Alavedra, venien a com-

tinnació. Després el cap de Mossos d'Esquadra, senyor Pérez Farràs, i el cap de Cerimonial senyor Rubí.

Els diputats de la Generalitat senyors Batetistini, Pujol i Font i Ribera i Puntí, a continuació en altres cotxes. Després els consellers senyors Gassol i Jover, en un altre vehicle, i, finalment, el President senyor Francesc Macià, acompanyat del conseller senyor Terradellas.

El senyor Macià duia la medalla de la Presidència. Entre visques i aplaudiments, la comitiva passava per la Plaça de la República, carrer de Jaume I, vers la Via Layetana, vies plenes de gent en aquells instants.

La comitiva oficial era completada per una secció de batidors de la Guàrdia Urbana de cavall, que tançava la marxa. A continuació seguien les nombroses representacions d'entitats i moltíssims dels ciutadans allà aplegats.

Poc abans de la una van arribar a la cruïlla de la Ronda de Sant Pere i Alibey, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. La Banda Municipal, dirigida pel mestre Lamotte de Grignon, interpretà «Els Segadors», en mig d'una ovació xardorosa.

D'acord amb el programa tractat, sols varen pronunciar-se tres discursos.

El primer de parlar fou el senyor Valls, per la comissió organitzadora de l'homenatge. Evocà les figures dels homes que lluitaren en 1714, sobretot Rafael Casanova. Digué que l'exemple de llur patriotisme ens ha d'ésser present i que el Govern ha d'ésser l'Estat major de la virtut d'un poble. Acabà dient que s'anunciava el triomf definitiu de Catalunya per al qual tot hom ha de treballar.

A seguit parlà l'alcalden. Fagué remarcar la importància de la llibertat suara reconeguda. Afegí que l'estatut de la porta que se'ns obrí de bat a bat i el començament d'un altre camí a noves llibertats.

Finalment, parlà el senyor Macià, el qual glossà la característica especial de la diada d'enguany, en què s'assenyala l'assoliment de l'autonomia de Catalunya, després de dos cents d'any, de la seva encorradura; enllà la memòria de Rafael Casanova i dels altres caiguts en 1714, i acabà dient:

«Alceu, doncs, el cor, catalans! Tenim les facultats per al nostre govern, que seran amplades legalment a mesura que ho exigeixin les nostres necessitats. Tenim els pilars sobre els quals podem bastir la pàtria. Alceu el cor, catalans! I per damunt de les coses que ens separen, abraçem-nos en el sentiment de amor a les llibertats que comencem. Rafael de Casanova! El teu sacrifici, i els dels milers de catalans que enlluen amb tu, no ha estat inútil. Aquella sang ha fertilitzat l'arbre de les nostres llibertats i, en el moment de reconstruir-lo, jo conjuro solemnement el poble de Catalunya a que prengui exemple de les vostres virtuts i estigui sempre disposat als sacrificis que calguin per defensar-les».

Acabats els parlaments, la comitiva tornà al lloc d'on havia sortit, mentre es reproduïen visques i ovacions.

UNS TURISTES FRANCOSOS

Un grup de turistes francesos, des embarcats del vaixell «España», ancorat al port de Barcelona, de passad cap a Alger, volgueren associar-se a l'homenatge patriòtic, i feren l'ofrena d'un bell ram de flors.

ELS CATALANS DE VALENCIA

Els catalans aplegats al Centre Català de Valencia varen fer el viatge a Barcelona en autocar, per tal de sumar-se a l'homenatge a Casanova. Disposaren al peu del monument una gran corona de flors naturals.

LES DELEGACIONS GALLEGA, BASCA I VALENCIANA

Nombroses delegacions de les entitats gallegues, basques i valencianes varen desfilà pel davant del monument a Casanova.

La senyera de les Dones Nacionalistes Basques era duta per la senyora Urquía.

Promulgaren breus allocucions els senyors Duñabaita, Suárez Delgado, Gassol i Jover, en un altre vehicle, i, finalment, el President senyor Francesc Macià, acompanyat del conseller senyor Terradellas.

ELS VOLUNTARIS CATALANS DE LA GRAN GUERRA

Una comissió dels voluntaris catalans que van participar a la gran conflagració europea l'any 1914, desfilaren darrere de la bandera que duguereu al front de batalla, i feren ofrena de flors.

MOSSÈN DINTO A L'HOMENATGE

Entre els homenatges que desvetllaren l'emoçió de l'enorme gervat q'va emplenava la plaça de davant l'estàtua de Casanova, cal remarcar l'ofrena del senyor Pou i Soler, qui diposità un ram de flors que fou plantat per l'immortal poeta mossèn Dinto Verdier.

ELS ESPORTIUS. — UNS AVIONS

L'advertiment per l'espectacle de les representacions de les entitats esportives de la nostra terra, era acollit pel públic amb fervorosos aplaudiments.

L'arribada d'una delegació de la Directiva del Futbol Club Barcelona, presidida de les banderes catalana i blau-grana, i seguida d'un creixent nombre de socis i simpatitzants, fou premiada amb una de les grans ovacions de la jornada.

L'arribada del campió ciclista Marian Cifard, vencedor absolut del Tomb a Casanova, constituí una veritable ovació i un volter de maces i banderes salda el nostre brau campió, qui vingué d'una braça per un grup d'admiradors.

Cafardó volgué celebrar el seu esplendorós triomf oferint un ram de flors a Rafael de Casanova. El seu gest fou acollit amb grans aplaudiments.

Tres avions de l'Aeròdrom Canadès varen evolucionar a ran dels terrats i per damunt del monument, i deixaren caure flors, moltes de les quals anaren a parar dins el clos on es celebrava la festa.

Un gran ram de flors, lligat a un paracaigudes, llançat per l'aviador Canadès, va anar a caure al terrat de la casa núm. 2 del carrer de Girona. Fou tramès a la Comissió organitzadora i dipositat als peus de l'estàtua de l'heroi de les llibertats de Catalunya.

ELS ORFEONS

A les deu començà l'homenatge dels orfeons de Catalunya, d'acord amb tot el programa que havia estat fixat.

L'Orfeó Marinenc interpretà la «Sardana gran», Morera, i «El sidi de Berg», op. Zoom Weiss.

«Orfeó Garvassenc», «L'heru Riera», Cumelles Ribó i «L'arbre sagrat», Morera.

L'Orfeó Llevantí i Gavines, d'Acció Catalana (Barceloneta), «Himne a Catalunya», Sabater, i «Cant del poble», Vives.

L'Orfeó Català, «La cançó dels catalans», Morera, i «Himne de la Pàtria», Morera.

L'Orfeó Atlàntida, «La cançó dels catalans», Morera, i «Himne de la Joventut», Mayral.

L'Orfeó Barcelonès, «El nostre cant», Morera, i «Empordà i Roselló», Morera.

Tots els orfeons foren molt aplaudits.

La tarda continuà la visita dels orfeons, i foren interpretats les obres següents, entre altres aplaudiments:

La Societat Coral Catalunya Nova, «La bandera», Morera; «Catalunya», himne, Morera, i «L'arbre sagrat», Morera.

Societat Coral L'Avi, «La pinta d'or», la Mercader.

Societat Coral La Musa Catalana, «Arri, Morera», Pep Ventura; «Salut als cantors», Clavé, i «La cançó de l'amor».

La Perla Agustinenca i El Pensament de Clavé, «El cant del poble», Vives, i «La donzella de la costa».

La Violeta de Clavé va interpretar també escollides composicions.

L'ORFEO CATALA

A dos quarts de deu del vespre arribaren al clos del monument de Casanova els cantaires de l'Orfeó Català.

Amb l'Orfeó, anava la Junta Directiva, amb el seu president el senyor Joaquim Cabot, l'eminent patriòtic i exemplar patriota. L'arribada de l'Orfeó Català provocà un seguit d'ovacions xardoroses, i aclamacions interminables. Era la salutació de tot el poble a aquest monument de la nostra catalanitat i de la nostra cultura que és l'incomparable Orfeó Català, gloria de la nostra terra.

Ve interpretant les composicions «Cant de la senyera», de Millet; «El cant del poble», de Vives; «Les flors de mal», de Clavé, i «Els segadors», bisats.

El pas de l'Orfeó Català pel monument de Casanova fou una de les notes més grandioses i emocionants de la diada. El mestre Millet i el glorios Orfeó, foren objecte d'ovacions formidables, imponents, i acabaven els aplaudiments i els aclamacions. La presència i els cants de l'Orfeó Català davant el monument de Casanova, provocaren una indescriptible esgarifança patriòtica. No

eren pocs els qui es veïen amb llàgrimes als ulls.

AL FOSSAR DE LES MORERES

A la plaça anomenada Fossar de les Moreres, prop de Santa Maria del Mar, dissabte també hi foren dutes algunes corones, i diumenge hi hagué animació i tramesa d'ofrenes durant tot el dia. Els orfeons de Sans i Montserrat i «Gavines», de l'Orfeó Llevantí, hi executaren cançons patriòtiques. També hi anà una nodridíssima representació de socis del Futbol Club Barcelona, al front dels quals anava Antoni Cabestany, qui feu un parlament adient.

També hom parlà de la conveniència de donar a l'Ajuntament que aixequi al Fossar de les Moreres un monument a la glòria dels caiguts en 1714, alguns dels quals reposen a l'esmentada plaça.

VELLADA FINAL

Finaldes les festes a la plaça del monument a Casanova, que es desdoblaren amb tot ordre, es reuniren a l'avant-d'espax de la Presidència de la Generalitat els diversos representants que havien de parlar al públic de Catalunya per ràdio.

Començà el parlament el senyor Jaume Valls, de la Comissió organitzadora, i feren discursos enllatit el record dels qui lluitaren per Catalunya, els senyors Francesc X. Casals, Tomás i Píera, Carrasco i Formiguera, Ventura Gassol i Joan Esterlich. Fou singularment interessant el parlament del senyor Esterlich.

Glossà les característiques i les lliçons de la diada. Fagué veure com els màrtirs del 1714 perderen les «darreres» llibertats, no «totes» les llibertats; algunes ja eren perdudes de temps anteriors. Així mateix, nosaltres avui recuperem no «totes», tampoc, les llibertats, sinó les «primaries».

L'eclosió d'aquestes, digué, ha vingut en harmonia amb la resta d'Espanya; així com els herois que calgueren en 1714, calgueren, segons declaraven, no sols per les llibertats de Catalunya, sinó també per les d'altres pobles d'Espanya. Afegí que la perdura de les darreres llibertats es començà entre violència, sang i foc; en canvi, el redreçament de les llibertats ha estat obra de cultura i de lleteres. Dedicà un homenatge especial als qui promogueren aquesta renaixença i la feren efectiva amb llurs estudis, amb llurs publicacions amb llur art. La reconstrucció no ha estat, no podia ésser, no serà obra de violència, de batalles i de foc, sinó de cultura, de consciència, d'efusió, de germanor. Però la lluita i la violència de 1714, en caure les darreres llibertats, fou un bon senyal; fou una garantia que hauria de produir-se la renaixença. Si Catalunya hagués caigut per renunciament general, sense lluita, per consumició, ah, aleshores potser és que hauria caigut tot per sempre. Afegí que en parlar-se d'una llibertat, cal tenir en compte que qualsevol acord amb Portugal havia d'ésser damunt la base d'un màxim respecte a la seva llibertat, com a les llibertats de tots; que la unitat representi un estímul, no una minva de llibertat. També digué que així com són honorats els qui calgueren en 1714 per les darreres llibertats de Catalunya, cal retrà homenatge d'agraïment en aquesta avinentesa als qui treballaren per la renaixença cultural i política, d'una manera concreta, per qui amb el seu treball incessant, amb la seva actitud política constant, amb la seva intervenció ininterrompuda, indefallible, durant les darreres dècades, han preparat i han possibilitat l'eclosió de l'Estatut de Catalunya. Acabà amb una salutació fèrvida als catalans de Mallorca i València.

Clogué els parlaments el President de la Generalitat. Digué que la voluntat catalana comença a triomfar; cal que sigui assenyada i ferma. Afegí que tots els catalans havien de col·laborar amb el govern de la Generalitat, depen de tots, de la col·laboració de tots els matisos, de la convivència de totes les tendències, que l'Estatut sigui ben triat, digué que s'ha produït la unitat espiritual de Catalunya i que gràcies a aquesta unitat s'obtingué l'Estatut, obra de tots. Acabà dient que estava tranquil de consciència d'haver complert amb els deures de català.

DESPRES DE LA DIADA

Després de la diada de diumenge, durant tot el dilluns encara romané la gran bandera a la Ronda, davant del monument de Casanova, així com s'hi pogué veure la multitud extraordinària de corones i rams. Encara durant tot el dilluns hi hagué al peu del monument i per aquells voltants grossa animació.

LA MINORIA REGIONALISTA DE L'AJUNTAMENT DE REUS

Vingueren de Reus els regidors senyors Odaga, Sabater i Segalà, en representació de la minoria de la Lliga Regionalista d'aquell Ajuntament, per tal de dipositar un esplèndid ram de flors al peu de l'estàtua de Rafael de Casanova.

L'ofrena fou molt celebrada i comentada perquè l'Ajuntament de Reus, acompanyat d'un urbà d'aquella ciutat en portà un altre.

A SANS

El dia 11, a la Lliga Regionalista del Districte VII, fou posada la bandera rememorant els herois màrtirs del setge de 1714.

La Lliga féu posar al monument commemoratiu, significat en la personalitat del conseller Rafael Casanova, sengles pomells de flors i peces artístiques, a manera de coixins de flors naturals—els quals, de diverses menses i dimensions, formant l'escut català, constituïen unes belles obres dintre el ram de jardineria. Foren rebuts amb forts aplaudiments pel públic i per la Comissió receptora.

—L'Orfeó de Sans celebrà la diada

de l'Onze de Setembre amb els actes següents: Al matí, abans de cantar conjuntament amb l'Orfeó Montserrat, el peu del monument, les dues peces determinades, o sia a l'arribada, hi féu ofrena d'una formosa i monumental corona.

A la tarda, l'elenc dramàtic de l'entitat posà en escena les obres mestres del teatre guimeranà, patriòtiques, molt a propòsit per a la diada: el drama en tres actes, privat per la Dictadura, «Joan Dalls», i el monòleg «Mestre Olaguera», en les quals exercí de protagonista el primer actor Miquel Esteve.

El concert que, amb la col·laboració de la Cobla Barceloneta, havia d'efectuar-se a les deu de la nit, per causes alienes a l'Orfeó ha estat ajornat per al dijous vinent, dia 15, a la mateixa hora.

El Centre Excursionista Barcelonès-Sans, també rendí tribut als defensors de les nostres llibertats del 1714, oferint-los un artístic plafó de flors a llur monument.

UN TELEGRAMA AL SENYOR CAMBO

Com cada any, diumenge passat la Lliga Regionalista de Gràcia honorà la memòria de Rafael Casanova portant una corona al monument del darrer Conseller en Cap.

Tot seguit de complir aquest deure patriòtic, fou adreçat al senyor Cambó el telegrama següent:

«En la brillant commemoració d'aquest Onze de Setembre, la Lliga Regionalista de Gràcia us renova cordial i entusiasta adhesió. En aquests moments de joia de la nostra terra recordem amb singular satisfacció els vostres esforços ingents per les llibertats de Catalunya. Incorporat pels més alts mereixements a la història d'ahir del nostre poble, us associem des d'ara a les futures tasques de la nostra pàtria.—Gost, president accidental, Escofel, secretari».

A ARENYS DE MAR

En arribar la nova de l'aprovació definitiva de l'Estatut a Arenys de Mar, els edificis oficials i les societats polítiques hissaren les banderes en llurs domicilis.

Dissabte, a les deu del vespre, es formà una manifestació que acompanyà a l'autòmbus públic amb banderes catalanes, que transportà a Barcelona autoritats i representants de les societats que actuen sota la influència de la Lliga Regionalista, per a dipositar corones al peu de l'estàtua de Casanova.

CAIXA DE CABALS

GAIREBE NOVA VENDRIA A PREU D'OCASIO

mides exteriors: 1'75 alçària; 70 de fondària i \$3 d'amplada

mides interiors: 1'15 alçària; 42 de fondària i 43 d'amplada

Dirigir-se a La VEU n.º 1899

LIQUIDACIO DE CADIRES THONET

20 - 40 - 50 % de descompte

FERNANDO, 38 - Passatge del Crèdit

Administració de finques

BANC DE LA PROPIETAT

Organització moderna

Vigilància

Revalorització

Assessoria tècnica i jurídica

Ronda de Sant Pere-Girona, 2 - Telèf. 51450

COMERÇ

i cultura general dels científics mètodes

DIDACTA

DEMANADISSA DE PERSONAL

GRAN nombre de cases necessiten personal que sapiga bé el català i el soliliciten al Liceu Dalmau, perquè és l'únic Centre docent pràctic de Comerç i Idiomes que sempre ha ensenyat amb tota normalitat pedagògica. Es l'únic que no s'ha d'improvisar per a les noves circumstàncies, l'únic que ofereix tota garantia de correcció i de pràctica.

Per això avui hi fan cap els que demanen personal ben preparat en comerç i idiomes, i els qui volen presentar-se amb els coneixements i aptituds que requereix el present i l'esdevenidor de la vida comercial nostra. Recordeu les adreces del Liceu Dalmau:

BARCELONA: Telèfon 75352. Carrer de València, 243 (per a senyores i senyores).

Carrer de València, 245 (per a joves i senyors).

SABADELL: Pl. Galán i Garcia, 9.

TERRASSA: Carrer Sant Antoni, 5.

MANRESA: Plaça Sant Domènec, 1.

BADALONA: Carrer del Lleó, núm. 57.

Consulteu-hi els vostres dubtes culturals i professionals

Destrieu el català del castellà!

Destrieu el castellà del català!